

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostně právní

Katedra kriminální policie

**Postavení Velitele policie v rámci činnosti Pohotovostní
Motorizované jednotky**

Diplomová práce

**Position of the Incident Commander in the activities of the Emergency
motorized unit**

Master thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

doc. PhDr. Brzybohatý Marian Ph.D.

AUTOR PRÁCE

Bc. Michal Malicher

PRAHA

2022

Čestné prohlášení:

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpal, v této práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Praze, dne 1. prosince 2021

Bc. Michal Malicher

Poděkování vedoucímu diplomové práce:

V rámci této práce bych rád poděkoval svému vedoucímu diplomové práce doc. PhDr. Brzybohatému Marianovi Ph.D. za odborné vedení, věcné poznatky k této práci a inspiraci v dalším zpracování diplomové práce. Zároveň bych chtěl poděkovat kolegům z řad Velitelů policie na útvaru Pohotovostní motorizované jednotky Praha za poskytnutí potřebného materiálu a informací pro zpracování teoretické části diplomové práce.

Anotace:

Diplomová práce se zabývá funkcí Velitele policie (VP), tedy policistou pověřeným řízením sil a prostředků na mimořádných událostech z útvaru PMJ. Teoretická část pojednává o historii vzniku tohoto pojmu, věnuje se vývoji Velitele policie a technické výbavě policistů VP. Další významnou kapitolou diplomové práce je také školení a výcvik Velitelů policie, který se odlišuje od běžného výcviku policistů na Pohotovostní motorizované jednotce. Praktická část práce se věnuje výzkumu řízenými rozhovory, které mají za cíl zjistit hlavní přednosti funkce Velitele policie a také nedostatky ve vybavení a znalostech určité problematiky, se kterou se může policista setkat. Dotazováním informátorů je zjišťován pohled na připravenost policistů VP z útvaru PMJ na mimořádnou událost v kritickém úhlu pohledu.

Klíčová slova: Velitel policie, Policie České republiky, Pohotovostní motorizovaná jednotka, policejní trénink, Velitel, Školení, Integrovaný záchranný systém, spolupráce.

Annotation:

This thesis elaborates on the function of the police commander i.e.the policeman whose task is to command forces and means on extraordinary occasions in the Emergency motorized unit. The theoretical part deals with the history of this term, the development of the function of Police Commander and their technical equipment. An important part of the thesis is coaching and training of police commanders that differs from regular Emergency motorized unit's policemen training. The practical part presents a research based on directed interviews that aim at determining the advantages of the Police Commander function as well as equipment shortages and a lack of knowledge in the matter that the policemen commanders might encounter. The readiness of the Police Commanders from the Emergency motorized unit is analyzed by asking the informers about crucial matters.

Key words: Incident commander, Police of the Czech republic, Emergency motorized unit, police training, commander, training, integrated rescue system, teamwork.

Obsah

A. Úvod do teoretické části.....	8
1. Policie České republiky	10
1.1. Pohotovostní Motorizovaná jednotka	10
1.2. Prvosledová hlídka.....	12
2. Velitel policie jako pojem.....	13
2.1. Historie VP	14
3. Vybavení Velitele policie	16
3.1. Výstroj a výzbroj policisty VP	16
3.2. Služební vozidlo VP	16
3.3. Zásadní rozdíly služebního vozidla VP od hlídkových vozidel	18
3.4. Konkrétní vybavení služebního vozidla VP	19
4. Výcvik VP.....	22
4.1. Speciální školení VP	22
5. Služební stáž na VP.....	24
6. Integrovaný záchranný systém	26
6.1. Struktura IZS.....	28
6.2. Zdravotnická záchranná služba	29
6.2.1. Velitel ZZS na místě MU.....	30
6.3. Hasičský záchranný sbor	32
6.3.1. Velitel HZS na místě MU	33

B. Úvod do praktické části	36
7. Metody výzkumu	37
8. Cíl zkoumání	38
9. Zákroky Velitele policie	39
9.2. Požár v Černokostelecké ulici v Praze 10	39
9.2.1. Analýza zákroku	40
9.3. Dopravní nehoda nákladních vozidel na pražském okruhu	41
9.3.1. Analýza zákroku	41
9.4. Požár Kpt. Stránského Praha 9	42
9.4.1. Analýza zákroku	42
10. Výzkumné otázky	44
11. Závěr	57
12. Seznam použité literatury	65
13. Použité zkratky	68
14. Seznam příloh:	70
15. Přílohy	71

A. Úvod do teoretické části

Téma diplomové práce – Postavení Velitele policie v rámci činnosti Pohotovostní motorizované jednotky si autor vybral, protože je příslušníkem Policie ČR, zařazeným na Pohotovostní Motorizované jednotce v Praze („PMJ“). Útvar PMJ je jediným útvarem Policie ČR svého druhu, který je předurčen k řešení násilností a protiprávností v ulicích, které vykazují vyšší intenzitu útoku a vyžadují nasazení speciálně vycvičených policistů. Úkolem tohoto útvaru je chránit bezpečnost občanů při situacích, jako jsou útoky aktivních útočníků, čemuž se autor diplomové práce zabýval při tvorbě bakalářské práce. Ve zpracované bakalářské práci byl popisován pohled Velitele policie na mimořádnou událost týkající se útoku aktivního střelce. V této diplomové práci, zejména v teoretické části práce, si pojem „Velitel policie“ a jeho funkci při mimořádné události zpracujeme detailněji. Jelikož je autor práce stále nadšený pro své povolání, zajímá se o možnosti dalšího sebevzdělání a hodlá se při své policejní činnosti kariérně dál posouvat, bylo vybráno jmenované téma diplomové práce - Postavení Velitele policie v rámci činnosti Pohotovostní Motorizované jednotky. Aby byla tato diplomová práce vypracována s co největším množstvím poznatků a zkušeností, účastnil se autor práce měsíční stáže na funkci Velitele policie.

V teoretické části je hlavním cílem diplomové práce vymezení pojmu Velitele policie, základních pojmů týkajících se Velitele policie včetně popisu vybavení policistů VP a výcviku policistů na této pozici. Dále je v teoretické části vysvětlen historický vývoj tohoto postavení.

Dílčím cílem teoretické části této práce je uvést základní pojmy a úkoly Policie ČR, prvosledových hlídek, kdy vymezením a definováním základních pojmů, byla vytvořena základna pro praktickou část diplomové práce týkající se výzkumných otázek k problematice Velitele policie. Základní pojmy se v rámci teoretické části týkají nejen Velitele policie, ale také základních složek IZS, jelikož jsou složky IZS pro činnost VP nezbytné. V rámci tohoto si poukážeme na katalogové soubory, kterými jsou Typové činnosti složek IZS, při kterých má Velitel policie rozhodující slovo. Dalším dílčím cílem teoretické části diplomové práce je v rámci kapitol

týkajících se Integrovaného záchranného systému představit velitele jednotlivých složek IZS. Součástí tohoto cíle je i představení služebních vozidel velitelů složek IZS včetně výbavy vozidel.

Ke splnění teoretických cílů je zvolena metoda studia primárních a sekundárních pramenů. Ze sekundárních pramenů určíme klíčová slova a dostaneme obecnou orientaci v dané problematice. Podle klíčových slov vyhledáme prameny primární, které se již konkrétněji zabývají námi zvoleným tématem a přinášejí odborné pohledy na problematiku. Primární prameny k této práci budou dohledány přímo ve skriptech a knihovně PMJ.

Sekundární vyhledáme na internetu. Tyto prameny jsou zdroji, které nepřinášejí nové odborné informace, skrývají v sobě odpověď na zdroje a informace, které jsme označili za primární. Sekundární prameny také přinášejí zkrácený výtah z primární informace a slouží k rychlé orientaci v základních pojmech nebo vyhledání informací o daném problému. Jsou to slovníky, lexikony a encyklopedie, biografické nebo výkladové slovníky, bibliografické katalogy knih a článků v časopisech, rešerše všeho druhu.

Primární prameny jsme vyhledávali v knihovnách a na internetu. Do informačních systémů knihoven a internetových vyhledávačů jsme zadali klíčová slova a našli primární prameny, které jsme nastudovali. Primární prameny jsou zdroji informací ke zpracování tématu. Jedná se o odborné knihy, učební texty, sborníky článků, vydávané jako neperiodické publikace, odborné časopisy, diplomové a doktorské práce na obdobné téma. Primární prameny, stěžejní materiál pro tuto práci, byly nashromážděny přímo na útvaru Pohotovostní motorizované jednotky, což bylo předem domluveno a připraveno s kolegy z oddělení Velitele policie.

1. Policie České republiky

Abychom mohli vhodně zakomponovat funkci Policie České republiky v rámci spolupráce se složkami IZS a posléze také vhodně uvést funkci Velitele policie, je zapotřebí v krátkosti definovat složku Policie ČR, její hlavní úkoly a funkci ve společnosti. Dále si v této práci můžeme zařadit Velitele policie do konkrétního útvaru, včetně základních právních předpisů, ze kterých funkce VP vychází.

Policie České republiky je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor zřízený zákonem České národní rady ze dne 21. června 1991. Slouží veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku, chránit veřejný pořádek a předcházet trestné činnosti. Plní rovněž úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, předpisy Evropských společenství a mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu České republiky.

Policie České republiky je podřízena Ministerstvu vnitra. Tvoří ji policejní prezidium, útvary s celostátní působností, krajská ředitelství policie a útvary zřízené v rámci krajských ředitelství. Zákon zřizuje 14 Krajských ředitelství policie. Jejich územní obvody se shodují s územními obvody 14 krajů České republiky.¹

1.1. Pohotovostní Motorizovaná jednotka

Pohotovostní motorizovaná jednotka je výkonným organizačním článkem Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy s působností na celém území hlavního města Prahy. Plní specifické úkoly vyplývající z potřeb krajského ředitelství a požadavků Policie České republiky obvodního ředitelství Praha I - IV v součinnosti s dalšími organizačními články krajského ředitelství, kde díky schopnosti účinně zakročit proti pouliční kriminalitě kdekoli na území Prahy, pohotově reagovat na oznámení z tísňové linky 158 a rychle soustředit větší počet policistů tam, kde to situace vyžaduje. Hlídky PMJ dále provádí zákroky na základě signálu o narušení objektu napojeného pult centralizované ochrany, ve spolupráci

¹ Policie České republiky: Policie České republiky – KŘP hlavního města Prahy. Policie.cz [online]. Praha, 2019 [cit. 2020-02-17]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/docDetail.aspx?docid=9128&doctype=ART&#PMJ>.

s integrovaným operačním střediskem, spolupodílí se na zajištění úkolů vyplývajících z vyhlášení bezpečnostních opatření, provádí prvotní zásahy a zákroky v situacích, při kterých je nutné nasazení většího množství motorizovaných hlídek, zejména při živelných pohromách, hromadných nehodách, haváriích a narušení veřejného pořádku.²

Tento útvar PMJ působí v Praze od roku 1956, což z něj dělá jeden z nejstarších útvarů Policie v České republice. Útvar PMJ sídlí v Praze 8, v Ďáblicích. Z této adresy vyjíždí každý den do služby desítky hlídek. Tyto hlídky jsou při svém výkonu řízeny ze strany Integrovaného operačního střediska hlavního města Prahy, které online sleduje GPS v jednotlivých vozidlech a ručních vysílačkách, díky čemuž může jednotlivé hlídky vysílat na různé zákroky v ulicích Prahy.

V současné době je vedoucím odboru PMJ mjr. Mgr. Tomáš Marešovský, jeho zástupcem je aktuálně mjr. Mgr. Lubomír Mrázek. Třetí vedoucí na odboru PMJ je mjr. Mgr. Josef Jeřábek, který má na starosti zejména skupinu Velitele policie a dohled nad oddělením výcviku a analytiky. Celý odbor PMJ se skládá z šesti oddělení. První až čtvrté oddělení disponuje dvěma skupinami, kdy se jedná o policisty zařazené k přímému výkonu služby. Chod těchto čtyř oddělení je řízen vždy vedoucím oddělení a zástupcem vedoucího oddělení, oba v hodnosti nadporučík. Páté oddělení nese název Organizační a operační, kdy policisté zařazení pod tímto oddělením zabezpečují ostrahu areálu základny PMJ Praha, dále se jedná o operační PMJ. Poslední šesté oddělení se nazývá Oddělení výcviku a analytiky, kde jsou zařazeni instruktoři PMJ, občanští zaměstnanci Policie. Od 1. ledna 2022 vznikla v rámci Pohotovostní motorizované skupiny nová samostatná skupina, kterou řídí mjr. Mgr. Josef Jeřábek, kde je zařazeno 12 policistů ve funkci Velitel policie.

² Policie České republiky: Policie České republiky – KŘP hlavního města Prahy. Policie.cz [online]. Praha, 2019 [cit. 2020-02-17]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/docDetail.aspx?docid=9128&doctype=ART&#PMJ>.

1.2. Prvosledová hlídka

V kapitole týkající se útvaru PMJ je zmiňován pojem prvosledová hlídka. Abychom rozuměli vykládaným pojmům, je zapotřebí definovat i tento pojem. Policisté prvosledových hlídek jsou součástí základních organizačních článků, jako jsou obvodní oddělení, územní odbory, což je nadřazený článek obvodnímu oddělení, dále hlídkové služby, a to po celé ČR. V hl. m. Praze se jedná o Pohotovostní motorizovanou jednotku, a na některých místech v republice pak např. Pohotovostní a eskortní oddělení. Na územních odborech Moravskoslezského kraje a Jihomoravského kraje s výkonem prvosledových hlídek vypomáhá ostravská, či brněnská Speciální pořádková jednotka. Postavení hlídek, rozložení prvosledových hlídek a počet hlídek na území vychází ze specifík daného teritoria, kde je zásadní počet obyvatel na daném území, rozloha, kvalita pozemních komunikací apod. Významným faktorem pro zařazení prvosledových hlídek na území je také kriminalita v oblasti.³

Mezi prvosledovými hlídkami má útvary Pohotovostní motorizované jednotky v České republice jak pro civilní občany, tak i mezi policisty zvučné jméno, jelikož se jedná o jediný prvosledový útvar svého druhu v České republice, navíc odnedávna disponuje novou funkcí Velitele policie, kterou budeme rozebírat podrobněji v této diplomové práci. Prvosledové hlídky se zaměřují na teroristické hrozby nebo útoky střelců či útočníků se zbraněmi. Na místě takových událostech musejí být prvosledové hlídky v co nejkratší době. Tito policisté musí pravidelně procházet výcviky s dlouhými zbraněmi, učí se správnou taktiku vstupu do obydlí a také jsou školeni na užívání elektrického donucovacího prostředku Taseru X26.

³ ŠTEINBACH, Miroslav. 30 let Policie České republiky. Praha: Policejní prezidium ČR, 2021. ISBN 978-80-908139-0-8.

2. Velitel policie jako pojem

Velitele policie lze vnímat jako stěžejní složku na místě závažných zákroků. Pro účely této práce je však důležité zmínit právní podklad, který stanovuje činnost Velitele policie a jeho odpovědnost.

V současné době se Velitel policie řídí rozkazem ředitele KŘP hl. m. Prahy č. 70 ze dne 31. května 2019 k zajištění sil a prostředků Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy na místech mimořádných událostí. Tento rozkaz nařizuje, aby řízení sil a prostředků na místech mimořádných událostí bylo pod kompetencí určeného policisty z řad PMJ. Dále stanovuje, že na místo mimořádné události vysílá určeného policistu vedoucí směny operačního dne integrovaného operačního střediska krajského ředitelství (dále jen „určený policista“).

Určený policista se na místě mimořádné události, pokud dojde z jeho strany k převzetí odpovědnosti za řízení sil a prostředků, označí červenou vestou, jejíž vyobrazení je uvedeno v příloze této práce. Nemusí se červenou vestou označovat, pokud to nedovolí taktické, nebo bezpečnostní důvody. O této skutečnosti však vyrozumí operační středisko krajského ředitelství.

Z rozkazu ředitele dále vyplývá, že síly a prostředky na místě MU řídí určený policista do příjezdu vedoucího výjezdové skupiny nebo příslušného vedoucího policisty krajského ředitelství, nebo Obvodního ředitelství policie Praha I – IV, který převezme na místě MU odpovědnost za řízení sil a prostředků (dále jen „odpovědný policista“). Tento policista se označí modrou vestou, která se nachází ve vozidle VP. Pokud se však dohodne určený policista (VP) s odpovědným policistou na tom, že zodpovědnost za řízení sil a prostředků zůstane v rukou VP, není tímto dotčena odpovědnost odpovědného policisty. Pokud dojde k předání odpovědnosti za řízení sil a prostředků na místě MU, o tomto převzetí odpovědnosti informuje určený policista (VP) Integrované operační středisko hl.

m. Prahy. Určený policista nebo odpovědný policista může dále určit velitele jednotlivých úseků, nebo sektorů.⁴

2.1. Historie VP

Kdo je Velitel policie? O tomto pojmu také pojednáváme v praxi jako o Libele 10. Konkrétní označení „Velitel policie“ není nikde přesně zakotven v dokumentech PČR. Označení vzniklo samovolně, pravděpodobně i tím, že tito policisté na sobě při zákrocích nosí červeno vestu s nápisy Policie a Velitel. Definici však můžeme ze zkušeností s tímto fenoménem vyvodit dle definice popsané v předchozí kapitole jako policistu určeného k řízení sil a prostředků PČR při mimořádných událostech na území Hlavního města Prahy, jehož hlavním úkolem je jak řízení sil a prostředků PČR, tak i komunikace s dalšími složkami IZS. Historie pojmu Velitel policie nesahá příliš do minulosti. Dle dokumentace z kanceláře VP vše mělo začít mimořádnou událostí v roce 2013, kdy mělo dojít na podzim k výbuchu plynu v Divadelní ulici v Praze. Vzhledem ke vzniklým problémům při organizaci této mimořádné události, bylo rozhodnuto, že v Praze bude zřízena funkce velícího policisty, který v obdobných případech vyrazí ihned na místo. V těchto případech se uvedený policista označí červenou vestou a převezme velení buď za složku PČR nebo celého zásahu, podle typu mimořádné události. Na tomto místě bude velet až do příjezdu místně příslušného důstojníka.⁵

Funkci měl vykonávat někdo, kdo je non-stop akceschopný a má celopražskou působnost. Vzhledem k těmto požadavkům bylo rozhodnuto, že tato funkce bude spadat pod útvar PMJ. V září roku 2014 tedy začíná zkušební provoz a zároveň vzniká historie projektu Velitel policie.

Nejdříve jezdili v této funkci přímí nadřízení řadových policistů, tzv. skupináři, kteří byli zkušení policisté, a kteří měli vyjíždět do Prahy jen párkrát do roka, případně

⁴ ČESKÁ REPUBLIKA. ROZKAZ ředitele Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy: k zajištění řízení sil a prostředků Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy na místech mimořádných událostí. In: Praha, 2019, ročník 2019, 70/2019.

⁵ LOUČKA, Ondřej, Jiří ŠIMEK, Vladimír BABICKÝ a Zdeněk MATUŠÍK. Libela 10 2019: Rok první. Krajské ředitelství Policie hl. m. Prahy. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2020.

pouze na mimořádné události velkého rozsahu. Vzhledem k tomu, že určení policisté byli vysláni jen v roce 2015 k 103 mimořádným událostem, začalo se vzhledem k počtu mimořádných událostí uvažovat o profesionalizaci této funkce.

V lednu 2019 vzniklo na útvaru PMJ 12 míst pro Velitele Policie, kdy vznikly 4 týmy po třech policistech. Tímto vznikl celek profesionálů pod názvem Velitel policie. Tito policisté v rámci své služby fungují ve čtyřadvacetihodinových službách.

3. Vybavení Velitele policie

V této kapitole je popsáno jak vybavení policisty VP, tak i služební vozidlo VP, které disponuje téměř vším, co může policista v místě MU potřebovat. V příloze této diplomové práce je přiložena fotodokumentace týkající se služebního vozidla a některých zákroků, která zachycuje velitelská vozidla, výzbroj a výstroj policistů.

3.1. Výstroj a výzbroj policisty VP

Policista zařazený na VP má kromě několika rozdílů téměř totožné vybavení jako běžný hlídkový policista. Ve stručnosti zde uvedeme několik hlavních součástí výstroje a výzbroje policisty. Policista VP používá nosič balistických plátů, stejně jako ostatní policisté, včetně plátů, kdy má možnost využívat tzv. podkošilovou balistickou ochranu, kterou útvar PMJ vybavuje každého policistu. Dále jsou policisté VP vybaveni Taserem X26 včetně vystřelovací hlavice, k jehož užívání jsou řádně vycvičeni. Služební zbraň odpovídá současným standardům PMJ, kdy nosí všichni policisté střelnou zbraň Glock 17 spolu s připevněnou svítilnou značky Streamlight TLR-1. Takto osazenou zbraň nosí v taktickém pouzdře značky Safariland. Každý policista je dále vybaven vlastním taktickým zdravotnickým setem nazývaným IFAK (Individual First Aid Kit).

Co má policista VP navíc, je přístroj k měření oxidu uhelnatého značky SCOTT PROTEGE ZM, který má policista umístěn na nosiči plátů. Další rozdíl ve výbavě je elektronický dozimetr SOR/R-SOR/T, který nosí policista VP při své službě.

3.2. Služební vozidlo VP

Od začátku působení Velitele policie v Praze se běžně jezdilo Škodou Octavií třetí generace, která neměla od běžného služebního vozidla žádné speciální odlišnosti. Nejčastěji jezdili policisté VP ve Škodě Octavia 1.8 TSI o výkonu 132 kW. Policisté z řad VP si museli, stejně jako každý řadový policista, na začátku každé služby služební vůz převzít od dozorčího autoparku, připravit si věci do vozidla, posléze mohli vyrazit do ulic. Jistou nevýhodou navíc byl také fakt, že policisté VP byli ve výkonu pro operační středisko PČR na mapě znázorněni

volacím znakem přiděleného vozidla, kdy v praxi a na zákrocích užívali volacích znaků – Libela 10 (velitel hlídky VP), Libela 100 (řidič VP). V tomto ohledu chyběla u VP jistá samostatnost a oddělenost. Až v listopadu roku 2020 dorazily na půdu Pohotovostní motorizované jednotky dvě nová vozidla Škoda Kodiaq v úpravě a výbavě pro Velitele policie. Za přítomnost služebního vozidla Škoda Kodiaq můžeme připsat zásluhy mjr. Mgr. Josefovi Jeřábkovi, který se významným způsobem zasloužil o zařízení těchto služebních vozidel. Tato vozidla byla Pohotovostní motorizované jednotce věnována Magistrátem hl. m. Prahy. Dle zjištěných informací měl útvar PMJ stát o to, aby přišly na PMJ VP služební vozidla typu SUV - Škoda Kodiaq hlavně kvůli zkušenostem ve světě, zejména pokud si vezmeme příklad z USA, kde používají např. Cadillac Escalade, Hummer H2 apod.

Na rozdíl od běžných osobních vozidel uvezou SUV víc materiálů, dále bude mít SUV lepší prostupnost terénem, do kterého se můžeme v Praze, či v okolí Prahy dostat. Důležitým požadavkem při nákupu služebního vozidla Škoda Kodiaq byl také výběr plechových kol z důvodu lepší balistické ochrany ve srovnání s litými koly, navíc jsou odolnější a v neposlední řadě jsou levnější na údržbu. Když hovoříme o Škodě Kodiaq, stále se jedná o vozidlo, které se na rozdíl od vozidel typu Transitů/Transportérů dostane všude rychle a může být užito jako běžné prvosledové vozidlo. Toto služební vozidlo Velitele policie má od běžného hlídkového vozidla mnoho odlišností, zejména pak ve výbavě. Jedná se o vozidlo Škoda Kodiaq o výkonu motoru 140 kW/190 koní s dvoulitrovým benzínovým motorem TSI DSG 4x4. Zvláštností tohoto vozu je, že místa je zde pouze pro tři policisty, tudíž nelze tímto služebním vozidlem převážet například pachatele, nebo jiné osoby. Tyto dvě přidělená velitelská vozidla pro PMJ jsou označena volacím znakem Libela 110 a Libela 120.⁶

⁶ LOUČKA, Ondřej, Jiří ŠIMEK, Vladimír BABICKÝ a Zdeněk MATUŠÍK. Libela 10 2020: Rok druhý. Krajské ředitelství Policie hl. m. Prahy. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2021.

3.3. Zásadní rozdíly služebního vozidla VP od hlídkových vozidel

Na místě závažné MU musí být zásadní odlišení běžného služebního vozidla od toho velitelského, už jen kvůli komunikaci s jinými složkami IZS. Z tohoto důvodu bylo na vozidlo VP nainstalováno za čelní sklo vnější zelené LED osvětlení označující VP na místě. Toto odlišení velitelských vozidel užívají nově i složky HZS (Hasičský záchranný sbor) a ZZS (Zdravotnická záchranná služba) v hlavním městě Praze.

Vozidlo VP má navíc v rámci tzv. majáku volitelné nápisy se zaměřením na aktuální potřeby v provozu. Na majáku lze znázornit nápis „Stop Policie“ nebo další pokyny pro řidiče. Vůz disponuje LED couvacím světlem a LED pracovními spodními světly.

Další novinkou na služebních vozidlech je Whelen Arges Remote Spotlight – dálkově (joystickem) řízené pátrací světlo s výkonem 1800 lumenů, které je umístěné na pravé části kapoty, což nemá žádné ze služebních vozidel v rámci PČR. Disponuje jedinečnými upravenými nástupními prahy – jedná se o originální nástupní prahy z nabídky Škoda Auto, které byly vysunuty a osazeny kovovým krytem pro zvýšení odolnosti a snadnější údržby. Má dvě vozidlové radiostanice MATRA, velitelský mobilní telefon, který slouží pro potřeby přímé komunikace operačního důstojníka a hlídek při zákrocích. Dále je vozidlo osazeno chytrým tabletem s navigací a několika užitečnými aplikacemi pro zvýšení efektivity práce VP, kdy se jedná například o aplikaci Ikos, která poskytuje policistům přístup ke všem městským kamerám po Praze.

Hlavní novinkou v tomto automobilu je systém uchycení dlouhých zbraní. Jedná se o zádržný systém SETINA pro 2 ks dlouhých zbraní (aktuálně určeno pro HK G36C a HK MP5), kde jsou dlouhé zbraně umístěny mezi řidičem a spolujezdcem ve vertikální poloze. Dlouhé zbraně jsou zde zabezpečeny zámkem, od něhož mají oba policisté VP při sobě klíč.

Zásadním a hlavním rozdílem mezi služebním běžným vozidlem a velitelským vozidlem je také způsob uspořádání věci ve vozidle. Vozidlo VP je vybaveno

výsuvným systémem, kde se lze i díky přehlednosti v systému k veškerému vybavení okamžitě dostat.

Obr. č. 1: Služební vozidlo VP⁷

3.4. Konkrétní vybavení služebního vozidla VP

Kromě výše popsaných rozdílů služebního vozidla VP od běžného hlídkového vozidla zde uvedeme několik zásadních nástrojů, které v tomto voze můžeme nalézt.

1. Prostředky pro násilný vstup Blackhawk dynamic entry kit

Zde se jedná o praktickou sadu vstupních nástrojů v praktickém balení. Sada obsahuje:

- Sekera a kladivo v jednom kompaktním nástroji. Má elektricky nevodivou rukojeť až do 100 000 Voltů, do které se nezapichují střepy a jiné ostré předměty, se systémem gripu eliminujícím vyklouznutí z rukou a kovanou hlavu z uhlíkové oceli

⁷ Praha koupila velitelům policie z PMJ Praha dvě nové Škody Kodiaq. Týdeník policie [online]. Praha, 2020, 13. Říjen 2020 [cit. 2022-01-01]. Dostupné z: www.tydenikpolicie.cz

- Vidlice a páčidlo. Nářadí netvoří jiskry a je elektricky nevodivé až do 100 000 V. Nástroj má rukojeť, do které se nezapichují střepy a jiné ostré předměty, je samozhášecí a ergonomicky tvarovaná, což snižuje možnost sklouznutí rukou na pracovní konec nástroje. Ve spojení s nástroji z řady Thunder Sledge je nástroj účinný na překonání visacích zámků
 - Vysoce kvalitní pákové kleště na bezpečnostní zámky, řetězy, ploty atd. Mají speciálně tepelně ošetřené řezné hrany a tím dosahují nejlepší dostupné kvality. Rukojeti jsou elektricky nevodivé až do 100 000 V
2. Hydraulický prostředek LIBERVIT OP71 – užitečný prostředek pro násilné vstupy do obydlí a otevírání vozidel po dopravní nehodě
 3. LED blikače a dopravní kužely k označení dopravní nehody/místa zákroku
 4. Protichemické obleky
 5. Generátor ozonu a dezinfekční prostředky pro čištění prostoru zasaženého viry, plísněmi nebo bakteriemi
 6. Palebné průměry (záložní munice) pro policisty při MU
 - Jedná se o 20 zásobníků pro H&K MP5 a 15 zásobníků pro H&K G36c
 7. MEDIC batoh
 8. Těžký balistický štít s přísvitem
 9. Alkohol tester od společnosti Drager s označením Alcotest 7410 spolu s tiskárnou
 10. Orientační drogové testery s označením Drugwipe 5S
 11. START třídící brašna raněných
 12. AED – Automatizovaný externí defibrilátor
 13. Balistické přilby policistů
 14. Protiplynové celoobličejové masky CM6

15. Prostředky označení Velitele policie a odpovědného důstojníka - červená a modrá vesta
16. Zastavovací pás
17. Házečí záchranné lano – pro případy záchrany tonoucího se
18. Skládací výstražná značka Triopan – skládací výstražná a reflexní značka
19. Teleskopický žebřík⁸

⁸LOUČKA, Ondřej, Jiří ŠIMEK, Vladimír BABICKÝ a Zdeněk MATUŠÍK. Libela 10 2020: Rok druhý. Krajské ředitelství Policie hl. m. Prahy. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2021.

4. Výcvik VP

Výcvik VP probíhá v podobném duchu jako u hlídkových policistů. Policistům se věnuje jak velitel VP mjr. Jeřábek, tak i ostatní instruktoři, kteří s policisty VP provádějí taktické výcviky, střelecké výcviky, úpolové tréninky. Autor této práce měl možnost účastnit se výcviku týkajícího se použití hydraulického prostředku Libervit OC7 k násilnému otevírání dveří a také použití speciálních nástrojů pro násilný vstup Blackhawk dynamic entry kit. Použití těchto nástrojů bylo v rámci výcviku spojeno s taktickým vstupem do prostoru a správnou taktickou orientací v něm. Výcvik VP je tímto od běžného výcviku odlišný zejména v tom, že jsou všichni policisté VP pravidelně školeni k praktickému využívání speciálních nástrojů, kterými v rámci výkonu služby disponují. Hlídkoví policisté zatím nemají možnost účastnit se výcviků za užití techniky z vozidla VP.

Odpolední program výcviku probíhá většinou střeleckou přípravou v areálu střelnice v Poříčanech, kde jsou všichni policisté trénováni zkušenými instruktory z útvaru PMJ ve střelbě ze služebních krátkých zbraní Glock 17, dále dlouhých zbraní Heckler & Koch MP5 a Heckler & Koch G36c. V rámci těchto výcviků se trénuje mířená střelba, pudová střelba, ale také střelba za pohybu v zastavěných oblastech.

4.1. Speciální školení VP

Jelikož jsou Velitelé policie na místech MU odpovědnou vedoucí osobou, která má zásadní vliv na průběh zákroku, je nutné, aby měli policisté VP zajištěné průběžné vzdělávání k prohloubení znalostí problematiky VP. Z tohoto důvodu procházejí policisté školeními, která zaručí informovanost policisty v závažných událostech.

Policisté jsou teoreticky proškoleni v krizovém vyjednávání, čímž byli policisté VP při mnoha situacích stěžejní složkou zákroků se sebevrahy. Policisté jsou dále školeni v těchto oblastech:

Pyrotechnika – problematika nástražných výbušných systémů, jak s nimi pracovat, vymezení nebezpečného prostoru, kde se převáží a případně likvidují. Probíhá pod vedením Pyrotechnické služby PČR.

Školení s HZS Praha

- práce s výškovou technikou
- pohyb v zakouřených objektech a velení na místě MU
- problematika Covid-19, dezinfekce a čištění infikovaných vozidel, služebního materiálu
- problematika styku s plyny, manipulace při haváriích při přepravě plynů

Stáže ZZS pro policisty PMJ – stáže pro policisty, kteří jsou po teoretickém školení součástí výjezdové skupiny ve vozidle ZZS, případně i součástí vozidla Inspektora.

Školení ZZS v České Kamenici – speciální dvoudenní kurz pro policisty, který je veden záchranáři ZZS z Prahy. Kurz je navíc doplňován o modelové situace, čímž si policisté postupně vyzkouší nově nabyté zdravotnické znalosti v praxi.

Školení s ÚRN – výcvik policistů při taktice vstupu do obydlí, komunikace mezi policisty při společných zásazích.

Školení policistů VP musí probíhat průběžně tak, aby byli tito policisté připravováni na jakoukoliv mimořádnou událost, která může nastat. V rámci dokumentace IZS byl vytvořen katalog typových činností, který obsahuje 16 konkrétních činností složek IZS při společném zásahu, které musí každý policista VP znát. Nejdůležitějšími činnostmi, kde má hlavní slovo složka PČR jsou například demonstrativní úmysl sebevraždy, pátrací akce, hrozba použitím nástražného výbušného systému, nebo nálezu takového systému a hlavně činnost při zásahu proti aktivnímu střelci. Oproti hlídkovému policistovi by měl policista VP alespoň rámcově znát psaný postup dle katalogu typových činností, jelikož při těchto zákrocích bude pravděpodobně řídit veškeré síly a prostředky na místě.

5. Služební stáž na VP

Vzhledem k tomu, že je autor této diplomové práce policistou Pohotovostní motorizované jednotky, navíc v době zpracovávání práce zařazen na skupině Velitele policie v pozici stážisty, může strukturovaně popsat průběh stáže.

Každý policista – stážista v řadách VP získává svůj vlastní plán stáže, který dostane od pověřeného Velitele policie. Součástí stáže je průběžná domácí příprava, která je předem nastavená plánem stáže. Dle plánu stáže si policista musí prostudovat konkrétní zákony, předpisy, či soubor typových činností, což je s ním v rámci služby prokonzultováno. Během služeb je policista na stáži průběžně seznamován s vybavením vozidla, včetně manipulace s jednotlivými nástroji. Během stáže se policista seznamuje s informačními systémy jako je IS Maják, včetně jeho funkcí.

Při stáži je policista zapojen do výkonu služby spolu s policisty VP, kdy plní jejich pokyny v rámci zákroků. Při službě jsou v rámci stáže navštěvována důležitá zájmová místa, strategické objekty, elektrické stanice, letiště, nemocnice, prostory metra, a příjezdové cesty k těmto objektům, které každý policista VP musí znát a mít o nich znalost, co se týče přístupu do budov, kontaktů na odpovědné osoby apod. Před každou službou by měl vzhledem k většímu množství nových informací provádět tzv. domácí přípravu, aby se seznámil s typovými činnostmi týkající se daného plánovaného programu dne. Na konci stáže probíhá s každým stážistou ověření nabytých znalostí formou testu a splněním několika úkolů, které mají prokázat, zda stážista při výkladu a výkonu služby zaznamenal veškeré nové a důležité informace. Navíc jsou se stážistou v poslední den probrány okruhy předchozích probíraných bloků, které nebyly probrány dostatečně, nebo které si stážista přeje zopakovat. Stážistovi se průběžně věnuje po celou dobu stáže každý policista ze skupiny VP, kdy stážista stráví službu s každou ze čtyř skupin na VP.

Při probírání jednotlivých bloků se stážistou funguje hlídka VP jako při normálním provozu, je tedy kontaktní na služebním mobilním telefonu VP, na který případně

zavolá vedoucí směny IOS při vzniku MU. V případě potřeby vyjíždí hlídka VP na místo MU spolu se stážistou, který na zákroku funguje s pravomocí Velitele policie.

6. Integrovaný záchranný systém

Protože je celá diplomová práce o tématu Velitel policie, je nezbytné alespoň v krátkosti vymezit Integrovaný záchranný systém, ve kterém je policista VP důležitou součástí, jelikož rozhoduje na poli mimořádné události, zabezpečuje komunikaci mezi veliteli jednotlivých složek IZS na místě a má rozhodovací pravomoc.

Integrovaný záchranný systém je zřízen na základě zákona č. 239/2000 Sb. Tento zákon vymezuje integrovaný záchranný systém, stanoví složky integrovaného záchranného systému a jejich působnost, pokud tak nestanoví zvláštní právní předpis, působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků, práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na mimořádné události a při záchranných a likvidačních pracích a při ochraně obyvatelstva před a po dobu vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu a válečného stavu (dále jen "krizové stavy").⁹

V rámci této kapitoly není cílem analyzovat IZS ani zákon o IZS, ale vyjmenovat si základní složky IZS, některé pojmy a možnosti jednotlivých složek IZS, možnosti spolupráce s PČR, resp. s funkcí Velitele policie při mimořádné události.

Integrovaný záchranný systém tedy vznikl jako potřeba každodenní spolupráce hasičů, zdravotníků, policie a dalších složek při řešení mimořádných událostí (požárů, havárií, dopravních nehod, atd.) V případě řešení mimořádných události většího rozsahu je zájem spolupracovat a využívat subjekty schopné poskytnout pomoc v rozmezí vlastních dispozic a odborností pro dosažení rychlé a účinné záchrany nebo likvidace mimořádné události. Spolupráce na místě zásahu uvedených složek v nějaké formě existovala vždy. Avšak odlišná pracovní náplň i

⁹ ZPĚVÁK, Aleš. Zákon o integrovaném záchranném systému: komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2019. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7598-199-8.

pravomoci jednotlivých složek zakládaly a zakládají nutnost určité koordinace postupů.¹⁰

IZS tedy není institucí, úřadem, sborem, sdružením ani právnickou osobou. IZS je systém práce s nástroji spolupráce a modelovými postupy součinnosti (typovými činnostmi) a je součástí systému pro zajištění vnitřní bezpečnosti státu. Jedná se o systém smluvních ujednání podle předpisy stanovenými pravidly.

Základním právním předpisem pro IZS je zákon č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon řeší působnosti, oprávnění a povinnosti všech subjektů, které přicházejí do styku s přípravou na mimořádné události a při záchranných a likvidačních pracích a při ochraně obyvatelstva. Zákon o IZS se naopak nevztahuje na předcházení mimořádným událostem, tzn. Prevenci vzniku takových události, nebo na činnosti spojené s obnovou území postiženého mimořádnou událostí.¹¹

V rámci tohoto zákona je důležité vymezení nejdůležitějších pojmů, které najdeme v § 2 tohoto zákona. Znalost těchto pojmů je zásadní pro funkci Velitele policie i dalších řídicích funkcí na místě MU.

Mimořádná událost je označení pro „škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činnostmi člověka, přírodními vlivy a také haváriemi, které ohrožují život, zdraví, majetek a životní prostředí a které vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.“¹²

Záchranné práce jsou činnosti, které vedou „k odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí.“ (Zákon č. 239/2000 Sb.)

¹⁰ *Hasičský záchranný sbor České republiky: HZS Hlavního města Prahy* [online]. Aktualizace: 26. 6. 2009, [cit. 2021-10-17]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/hzs-hlavniho-mesta-prahy-menu-integrovaný-zachranny-system-co-je-izs.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>.

¹¹ *Modul - G: integrovaný záchranný systém a požární ochrana*. Praha: Ministerstvo vnitra, 2020. ISBN 978-80-7616-071-2.

¹² VILÁŠEK, Josef, Miloš FIALA a David VONDRÁŠEK. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2477-8.

Likvidační práce jsou „činnosti k odstranění následků způsobených mimořádnou událostí.“ (Zákon č. 239/2000 Sb.)

Ochranou obyvatelstva se rozumí „plnění úkolů civilní ochrany, zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku.“

Zařízení civilní ochrany, bez právní subjektivity (dále jen "zařízení civilní ochrany"), součástí právnické osoby nebo obce určené k ochraně obyvatelstva; tvoří je zaměstnanci nebo jiné osoby na základě dohody a věcné prostředky.

Věcnou pomocí je poskytnutí věcných prostředků při provádění záchranných a likvidačních prací a při cvičení na výzvu velitele zásahu, hejtmána kraje nebo starosty obce; věcnou pomocí se rozumí i pomoc poskytnutá dobrovolně bez výzvy, ale se souhlasem nebo s vědomím velitele zásahu, hejtmána kraje nebo starosty obce.

Osobní pomoc je činnost nebo služba při provádění záchranných a likvidačních prací a při cvičení na výzvu velitele zásahu, hejtmána kraje nebo starosty obce; osobní pomocí se rozumí i pomoc poskytnutá dobrovolně bez výzvy, ale se souhlasem nebo s vědomím velitele zásahu, hejtmána kraje nebo starosty obce.¹³

6.1. Struktura IZS

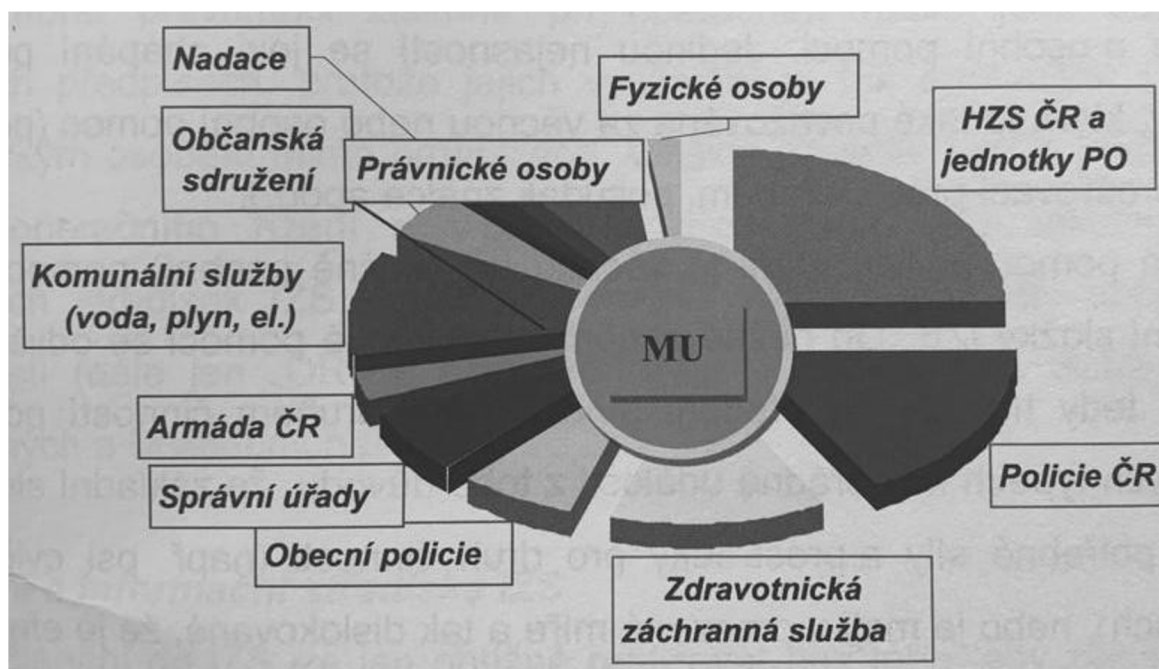
Struktura IZS se dělí na dvě základní části, a to na Základní složky IZS a ostatní složky IZS.

Základními složkami integrovaného záchranného systému jsou Hasičský záchranný sbor České republiky (dále jen "HZS"), jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, poskytovatelé zdravotnické záchranné služby a Policie České republiky, o které jsme již obecně hovořili v první kapitole. Tyto složky jsou schopny rychle a nepřetržitě zasahovat,

¹³ SADÍLEK, Zdeněk, Barbora PÁLKOVÁ a Štěpán KALAMÁR. Krizové řízení a Integrovaný záchranný systém. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2019. Educopress. ISBN 978-80-7408-192-7.

mají celoplošnou působnost na území celého státu a obsluhují telefonní linku tísňového volání.

Ostatními složkami jsou vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil (Armády ČR), ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory (např. městská policie), ostatní záchranné sbory (Báňská záchranná služba), orgány ochrany veřejného zdraví (hygienická stanice), havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby (tzv. komunální služby) a zařízení civilní ochrany.¹⁴

Obr. č. 2: Základní a ostatní složky IZS při mimořádné události¹⁵

6.2. Zdravotnická záchranná služba

Zdravotnická záchranná služba je součástí systému zdravotních služeb poskytovaných na celém území České republiky. Celý systém ZZS vychází ze zákona č. 374/2011 Sb. o Zdravotnické záchranné službě. Hlavním úkolem ZZS je poskytování tzv. přednemocniční neodkladné péče (PNP) v situacích jako jsou:

¹⁴ KROUPA, Miroslav a Milan ŘÍHA. Integrovaný záchranný systém. 4., aktualiz. vyd. Praha: Armex, 2011. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. ISBN 978-80-87451-01-4.

¹⁵ Modul - G: integrovaný záchranný systém a požární ochrana. Praha: Ministerstvo vnitra, 2020. s. 11, ISBN 978-80-7616-071-2.

- náhle vzniklé onemocnění, úraz nebo jiné zhoršení zdravotního stavu, které mohou vést bez poskytnutí PNP ke vzniku dlouhodobých nebo trvalých následků, případně k selhání životních funkcí a náhlé smrti
- náhle vzniklá intenzivní bolest nebo
- náhle vzniklé změny chování a jednání postiženého ohrožující zdraví nebo život jeho samého nebo jiných osob.

ZZS má z historického hlediska již poměrně dlouhou tradici, kdy v Praze byl první záchranný sbor zřízen v roce 1857. Avšak moderní historie ZZS v ČR, která má přibližnou podobu jakou vnímáme Zdravotnickou složku v dnešní době, sahá do začátku sedmdesátých let minulého století. V této době byla zřízena jednotná tísňová linka 155, zároveň s linkami 158, 150.

K 1. lednu 2003 vzniklo v ČR 14 krajských záchranných služeb, které jsou označeny názvem „Zdravotnická záchranná služba“ doplněná o název daného kraje. Těchto čtrnáct jednotlivých organizací záchranné složky jsou z právního hlediska samostatné příspěvkové organizace krajů. V každém kraji provozuje příslušná záchranná služba své vlastní krajské zdravotnické operační středisko, které zajišťuje a vyhodnocuje příjem volání na tísňovou linku, posléze řídí vysílání sil a prostředku ZZS na místo události. Stanic záchranných služeb je rozmístěno po celém území ČR natolik, že zajišťují dostupnost celého území kraje do 20 minut jízdy.¹⁶

6.2.1. Velitel ZZS na místě MU

Ze zákona o Zdravotnické záchranné službě vyplývá, že vedoucím ZZS na místě je vždy vedoucí první výjezdové skupiny, která dorazí na místo události. Vedoucího však může určit i operační středisko ZZS. Pokud se však jedná o místo závažné MU s velkým množstvím zraněných osob, stává se vedoucím

¹⁶ ŠINDLER, Jiří. Zdravotnická záchranná služba. Ostrava: Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava, 2014. ISBN 978-80-248-3515-0.

zdravotnické složky Inspektor provozu. Tohoto na místo MU vysílá operační středisko ZZS.

Inspektor ZZS HMP provádí specializované odborné činnosti v oblasti kontroly poskytování přednemocniční neodkladné péče v souladu s platnou legislativou a vnitřními předpisy organizace spočívající v namátkových kontrolách dodržování těchto předpisů. Dále řeší konfliktní situace, které mohou vzniknout mezi posádkou, pacientem nebo třetí osobou. Cílem inspektora je uklidnění situace, dodržování zásad zdravotnické etiky, respektování zákonného práva, oprávněných požadavků a bezpečnosti všech zúčastněných. Inspektor také pomáhá výjezdových skupinám při komplikovaných zásazích, administraci nepojištěných osob a řeší dopravní nehody vozidel ZZS HMP.

Inspektor je podle Traumatologického plánu ZZS HMP předurčen do pozice vedoucího zdravotnické složky. Jeho nasazení u jakéhokoliv typu mimořádné události je prioritní. K velení je vycvičen, vyškolen a má k tomu speciální vybavení. Kromě záložního zdravotnického materiálu a léčiv má také specifická antidota a další pomůcky pro řešení událostí s větším počtem zraněných. Vozidlo inspektora, stejně jako ostatní velitelské vozy policie a hasičů v hl. m. Praze, je vybaveno zeleným majákem, který za snížené viditelnosti umožňuje lepší orientaci všem zasahujícím – především při vyhledání velitele.

V Praze má Inspektor k dispozici služební vůz Mercedes Benz ML, kdy se jedná o vozidlo s výkonem motoru 190 kW/258 koní s třilitrovým naftovým motorem. Vůz je vybaven v podstatě stejnými zdravotnickými nástroji a pomůckami jako vozidla ZZS: Záchranářský batoh, brašna START umožňující označení raněných osob barevnými páskami při hromadném neštěstí, zdravotnické nástroje a pomůcky pro ochranu před infekcí, dále reflexní vesty s nápisy „Vedoucí zdravotnické složky“, „Vedoucí lékař“, „Vedoucí odsunu a třídění“, vymežovací pásy, naváděcí kužely, megafon, termokamera (možno spatřit u Inspektorů v Praze) a mnohými dalšími nástroji.¹⁷

¹⁷ Zdravotnická záchranná služba hl. m. Prahy: Vůz Inspektora [online]. Praha, 2021, 2021, 1 [cit. 2021-10-06]. Dostupné z: <https://www.zzshmp.cz/vozovy-park/vuz-inspektora/>

6.3. Hasičský záchranný sbor

Hasičský záchranný sbor České republiky (dále jen „hasičský záchranný sbor“) je jednotný bezpečnostní sbor, jehož základním úkolem je chránit životy a zdraví obyvatel, životní prostředí, zvířata a majetek před požáry a jinými mimořádnými událostmi a krizovými situacemi.

Hasičský záchranný sbor se podílí na zajišťování bezpečnosti České republiky plněním a organizováním úkolů požární ochrany, ochrany obyvatelstva, civilního nouzového plánování, integrovaného záchranného systému, krizového řízení a dalších úkolů, v rozsahu a za podmínek stanovených tímto zákonem a jinými právními předpisy.

Základním právním předpisem pro HZS je zákon č. 320/2015 Sb. o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů.

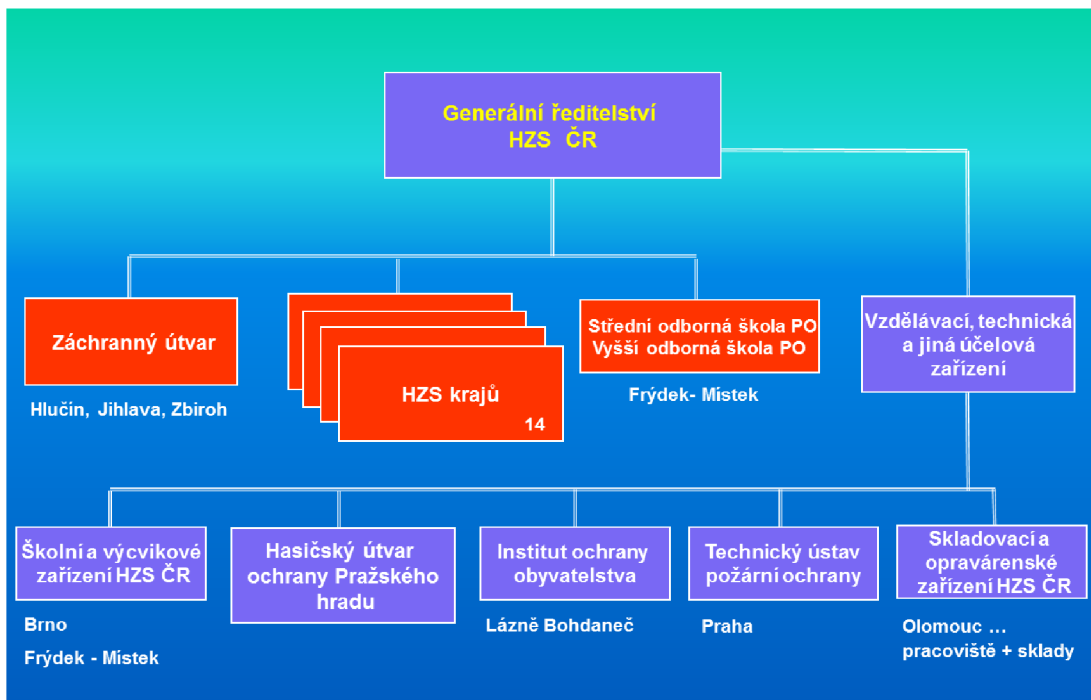
Hlavní úkol HZS je znázorněn hned v § 1 odst. 1 výše jmenovaného zákona: „Hasičský záchranný sbor České republiky je jednotný bezpečnostní sbor, jehož základním úkolem je chránit životy a zdraví obyvatel, životní prostředí, zvířata a majetek před požáry a jinými mimořádnými událostmi a krizovými situacemi.“¹⁸

HZS plní své úkoly za spolupráce s jinými, dalšími subjekty, kdy mluvíme zejména o krajích, obcích, jinými státními orgány, ale také s právníckými a fyzickými osobami. HZS také spolupracuje i s mezinárodními organizacemi. Svým širokým uplatněním se tak HZS stává velmi významnou složkou IZS.

Páteří strukturu HZS tvoří Generální ředitelství HZS ČR, které je součástí Ministerstva vnitra České republiky a hasičské záchranné sbory krajů, kterých je 14. Struktura HZS je řízena jak vertikálně, tak i horizontálně.¹⁹

¹⁸ Zákon o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru): zák. č. Zákony pro lidi [online]. Praha, 2015, 11. listopadu 2015 [cit. 2021-11-08]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2015-320>

¹⁹ Katalog stanic Hasičského záchranného sboru České republiky. [Praha]: Ministerstvo vnitra, 2019. ISBN 978-80-7616-024-8.

Obr. č. 3 – Struktura HZS v České republice²⁰

6.3.1. Velitel HZS na místě MU

Velitelem zásahu na místě MU je velitel jednotky požární ochrany, která jako první dorazila na místo zásahu, kde se automaticky stává velitelem zásahu a v této funkci řídí činnost všech jednotek na místě zásahu, pokud funkci nepřevzal velitel jednotky s právem přednostního velení.

Vyhláška Ministerstva vnitra č. 247/2001 Sb., kterou se upravují podrobnosti organizace a činnosti jednotek požární ochrany ve znění pozdějších předpisů, podrobně stanoví zásady velení při zásahu a dává pravomoc řediteli hasičského záchranného sboru kraje (dále jen „HZS kraje“) nebo generálnímu řediteli HZS ČR nebo jejich zástupcům určit velitele zásahu odlišně od práva přednostního velení.

²⁰ Struktura HZS od 1. ledna 2016, Hasičský záchranný sbor České republiky: Struktura HZS. Hzscr.cz [online]. 2016 [cit. 2021-11-08]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/imgDetail.aspx?docid=21757249> Struktura HZS od 1. ledna 2016, Hasičský záchranný sbor České republiky: Struktura HZS. Hzscr.cz [online]. 2016 [cit. 2021-11-08]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/imgDetail.aspx?docid=21757249>.

Ke změně velitele zásahu může dojít při předání zásahu v době lokalizace veliteli jiné jednotky, který bude zabezpečovat například dohašování, úklidové práce, dozor na místě zásahu apod. Každá změna ve funkci velitele zásahu musí být ohlášena příslušnému operačnímu a informačnímu středisku.

Veliteli zásahu jsou přímo podřízeni:

- jeho vlastní jednotka, pokud nepředal u složitějšího zásahu její řízení jinému veliteli
- náčelník štábu, velitelé průzkumných skupin, velitelé úseků, velitelé sektorů a další hasiči, které určil jako svůj výkonný orgán, pokud jim neurčil jiného přímého nadřízeného; hasiči uvedení ve zde vyjmenovaných funkcích jsou rovněž veliteli zásahu odpovědní za plnění rozkazů a pokynů, které jim uložil
- velitelé jednotek, kromě těch, kteří byli zařazeni do podřízenosti velitele sektoru nebo velitele úseku

Hasiči na místě zásahu jsou přímo podřízeni svým velitelům jednotek a jejich prostřednictvím veliteli zásahu. S požadavky, informacemi a náměty se obrací na svého velitele jednotky.

Velitel zásahu je oprávněn vydat přímé rozkazy kterýmkoliv hasičům u zásahu, pokud hrozí nebezpečí z prodlení.²¹

Velitel zásahu se na místo MU obvykle dostaví buď spolu s ostatními hasiči v požárním vozidle, nebo ve velitelském vozidle značky Volkswagen Transporter Kombi s dvoulitrovým naftovým motorem se sedmistupňovou DSG převodovkou. Motor tohoto vozidla má výkon 132 kW/180 koňských sil. Jiný druh velitelského vozidla je Mercedes Benz Vito s dvoulitrovým motorem s náhonem na všechna

²¹ POŽÁRNÍ TAKTIKA, Základy požární taktiky, Organizace a řízení zásahu: Konspekty odborné přípravy jednotek požární ochrany [online]. In: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství v Ostravě, roku 2008, s příspěvím státní dotace Ministerstva vnitra – Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2008 [cit. 2021-12]. ISBN 80-86111-46-6.

kola o výkonu 140 kW/190 koňských sil. Tyto vozy dále disponují konferenčním stolem, kdy je pravé přední sedadlo otočné směrem ke stolu. Míst k sezení je v obou vozidlech pro čtyři osoby včetně řidiče.

Velitelský vůz HZS přiváží do zákroku plno dalšího vybavení, které lze při MU využívat. Na dvoudílných dveřích nákladního prostoru jsou zavěšeny teleskopické výstražné kužely, nástroj VRVN 1, skládací trojúhelník a prosvětlený bateriový zastavovací terč. Výsuvný regál, umístěný v zadní části vozu, obsahuje 2 ks přenosných LED-světel PELI RALS 9430, dále box s ručním nářadím a ruční zvedák pro výměnu kola. Vozidlo disponuje vlastním vysílačem WiFi, notebook s přístupem k internetu. V nákladním prostoru se dále nachází termokamera Bullard, bateriový megafon a dvě přepravky na uložení drobných pomůcek, např. vymežovacích pásek.

Na polici těsně pod střechou je uložena rozšířená zdravotnická výbava – plně vybavený zdravotnický batoh PAX Berlin, sada krčních límců Laerdal, popáleninová souprava Water Jel, deka a záchranářská plachta Ferno Manta pro podložení nebo nouzové přenášení zraněného. Regálová konstrukce v nákladním prostoru je ocelová svařovaná z důvodu úspory místa oproti hliníkové montované konstrukci, při zachování hmotnosti a nosnosti konstrukce. Všechny výsuvné prvky jsou opatřeny výsuvnými lištami renomovaného výrobce Chambrelan.²²

Velitel zásahu se označuje vestou s nápisem "Velitel zásahu" nebo červenou páskou s nápisem "VZ" na levé paži. U zásahů s účastí více jednotek zřizuje velitelské stanoviště.²³

²² Požáry.cz: Nový velitelský automobil má k dispozici velitel směny HZS Dopravního podniku hl. m. Prahy. Pozary.cz [online]. Praha, 13. duben 2014 [cit. 2022-01-01]. Dostupné z: <https://www.pozary.cz/clanek/82851-novy-velitelsky-automobil-ma-k-dispozici-velitel-smeny-hzs-dopravniho-podniku-hl-m-prahy/>

²³ POŽÁRNÍ TAKTIKA, Základy požární taktiky, Organizace a řízení zásahu: Konspekty odborné přípravy jednotek požární ochrany [online]. In: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství v Ostravě, roku 2008, s příspěvím státní dotace Ministerstva vnitra – Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2008 [cit. 2021-12]. ISBN 80-86111-46-6.

B. Úvod do praktické části

V praktické části je naším hlavním cílem získat řízeným rozhovorem s několika respondenty názor a informace o úrovni, vybavenosti, připravenosti a teoretické znalosti týkající se činnosti policistů z řad Velitele policie na místě mimořádné události. Sběr dat budeme realizovat v prostředí velitelů zásahu IZS tj. na místech mimořádných událostí, kde řídí činnost sil a prostředků velitel hasičů, záchranářů nebo Velitel policie. Při zkoumání nás konkrétně zajímá, zda jsou Velitelé policie dostatečně proškoleni, zda mají při zákrocích mimořádné povahy dostatek vybavení, se kterým umí zacházet a zda jednotliví respondenti vidí určitou cestu, jak zlepšit a zefektivnit způsob práce Velitele policie při mimořádných událostech. Data do této práce jsme sbírali ze tří skupin informátorů, kdy se jednalo o dva policisty z útvaru Pohotovostní motorizované jednotky ze skupiny VP, kteří mají mimořádný zájem o prohlubování svých znalostí problematiky spolupráce složek IZS, policejní práce a krizového řízení.

Další skupinou respondentů byli dva Inspektori Zdravotnické záchranné služby, kteří jsou ve velmi častém kontaktu s policisty na místě, kde došlo ke zranění osob, skupiny osob, hromadnému neštěstí apod. Tito Inspektori jsou navíc při společných cvičeních složek IZS, tudíž mohou přispět hodnotnými názory na kvalitu a profesionalitu práce policejní složky a konkrétně i policistů VP.

Poslední skupinou respondentů jsou dva velitelé směn z řad Hasičského záchranného sboru, kteří pro nás jsou rovněž hodnotným přínosem do této diplomové práce, jelikož jsou součástí mnoha společných zákroků, kdy se problematice velení na místech mimořádné události věnují již po dobu mnoha let.

7. Metody výzkumu

V rámci vypracování práce a při sběru dat byl využit kvalitativní výzkum pro zpracování praktické části, v níž se budeme zabývat výzkumnými otázkami a cíli. Kvalitativní výzkum určí výzkumné téma a základní výzkumné otázky, které jsou pro všechny tři skupiny respondentů totožné. Pokládané otázky se během výzkumu a v rámci vývoje řešení situace mohou měnit či doplňovat. Z tohoto důvodu je kvalitativní výzkum pružný. V průběhu výzkumu vznikají nové hypotézy a nová rozhodnutí, jak je upravovat. Výzkumník při analýze a sběru dat od respondentů provádí deduktivní závěry, které průběžně zaznamenává do této práce. Práce při kvalitativním výzkumu probíhá zejména na útvaru PMJ, dále pak v době služby při záměrné návštěvě respondenta na jeho místě zaměstnání.

Ke zjištění informací pro tuto práci jsme využili nenahrávaného rozhovoru, kdy rozhovor nebyl zaznamenán na přání informátorů. Jména informátorů, kteří nám byli zdrojem informací, nebudeme do práce zaznamenávat.

Trvání rozhovorů se pohybovalo v rozmezí 15 až 20 minut, přičemž si autor této práce průběžně zapisoval poznámky a poznatky do svého zápisníku. Sběr dat probíhal od prosince 2021 do konce ledna 2022, tedy do konce služební stáže autora diplomové práce.

Získávání dat v našem kvalitativním výzkumu zajistíme pomocí kvalitativního polostrukturovaného dotazování a rozhovorů s informátory. Jde o typ rozhovoru či dotazování, při němž má informant předem připravenou osnovu rozhovoru, ale přitom nechá informátora volně hovořit o dané problematice. Otázky rozhovoru se vztahují ke zkušenostem, chování a také názorům informátora rozhovoru, ale přitom nechá informátora volně hovořit o dané problematice.²⁴

²⁴ HENDL, J. Kvalitativní výzkum,(str. 164, 165, 168). Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-040-2

8. Cíl zkoumání

Cílem zkoumání je v této práci zjistit, zda jsou Velitelé policie vhodně proškoleni a vybaveni pro svou vedoucí činnost na mimořádných událostech, zda jim něco ve služebním vozidle nechybí, zda mají všichni dostatečné vzdělání, aby svou činnost zvládali efektivně a hlavně úspěšně. Pro tento cíl byly vybrány tři skupiny respondentů o dvou osobnostech z řad Velitelů policie (PČR), Inspektorů (ZZS) a velitelů směn (HZS). V rámci tohoto zkoumání byl s respondenty veden řízený polostrukturovaný rozhovor, který byl realizován v průběhu prosince roku 2021 a ledna v roce 2022.

9. Zákroky Velitele policie

V této kapitole si uvedeme několik závažných zákroků za aktivní účasti VP. Jedná se o různé situace, při kterých si převzal velení na místě policista s funkcí Velitel policie, a to za účelem rozdělování úkolů hlídkám PČR na místě zákroku, rozdělení sektorů, zabezpečení místa události, komunikace s operačním střediskem za účelem zajištění nutné péče o zraněné osoby apod. V jednotlivých případech si posléze analyzujeme jednotlivé zákroky, abychom zaznamenali silné a případně i slabé stránky ve velení Velitele policie při mimořádné události. Po uvedení těchto zákroků a analýze zákroků pokračujeme dál ke kapitole, kde jsou respondentům položeny výzkumné otázky.

Uvedení konkrétních zákroků Velitelů policie v pořadí před výzkumnými otázkami považuji za vhodné z důvodu možnosti respondentů vzpomínat na další podobné situace a události, včetně poznatků k událostem, které mohou v rámci rozhovoru uvést a popsat.

9.2. Požár v Černokostelecké ulici v Praze 10

Jeden z posledních a velmi známých medializovaných zákroků, kde se pohybovali Velitelé policie, se odehrál dne 11. dubna 2021 v odpoledních hodinách v Praze 10 v Černokostelecké ulici. Zde mělo dojít k zahoření bytu ve třetím patře, čehož si povšimli hlídkoví policisté z útvaru PMJ při své činnosti. K této události si hlídka okamžitě přivolala další hlídky PČR, dále HZS a také ZZS. Na místo události posléze dorazilo i vozidlo Velitele policie. Ze zákroku je patrné, že Velitelé policie měli v této situaci zásadní postavení, a to nejen ve smyslu řízení sil a prostředků Policie ČR na místě. Poskytovali spolu s ostatními hlídkami první pomoc zraněným a popáleným osobám, poskytovali informace o raněných osobách záchranářům, vytvářeli potřebný prostor v okolí hořícího domu pro techniku HZS, zajišťovali prostřednictvím dalších hlídek příjezdové a odjezdové trasy pro složky IZS. Navíc bylo ze strany Velitele policie několik policistů pověřeno, aby zajistili místo pro přistání vrtulníku Letecké záchrané služby. Veškerou záchranou činnost ztěžoval fakt, že požár nebyl vidět z ulice Černokostelecká v Praze 10, ale

všechna činnost musela probíhat v prostoru za domem, kde byl prostor pro IZS značně omezený.

9.2.1. Analýza zákroku

Na tomto zákroku bylo tedy zcela jasné, že koordinace policistů ze strany VP byla zapotřebí k efektivně zvládnuté mimořádné události. Policisté se potýkali s tím, že měli minimum vstupních informací o domě, počtu osob v zasaženém bytě, počtu osob v patře domu atd. V době příjezdu první hlídky dosud nikdo nevolal na linku 158. Nicméně několik osob již bylo v oknech a na balkónech ze zadní strany budovy, čehož si všimli policisté na místě a okamžitě začali jednat.

Dále Velitelé policie čelili po svém příjezdu značnému zmatku na místě události z důvodu vysokého počtu osob v okolí domu, navíc postupně přijíždělo více hlídek PČR, které bylo zapotřebí koordinovat. Celé situaci nepomohl ani fakt, že o požáru se kolegové z operačního střediska PČR doslechli od projíždějící hlídky PMJ, tudíž nebylo možno zjistit konkrétní počet osob v domě od oznamovatele, nebo svědka z prostředí zakouřeného domu.

Jedním z hlavních úkolů Velitele policie v rámci této události bylo zajistit vozidlům ZZS a HZS příjezdovou cestu. Situaci navíc komplikoval fakt, že v ulici, kde probíhaly hasící a záchranné práce, byla pouze úzká jednosměrná silnice, tudíž bylo zapotřebí usměrnit dopravu v místě, aby měly záchranné složky přístup k budově a ke zraněným osobám.

Vybavení Velitele policie se při tomto zákroku významně podílelo na ošetřování raněných osob, kdy se většinou jednalo o popálené osoby, případně o osoby s krvácivým zraněním. V tomto ohledu značně pomohl dobře sestavený záchranný batoh, který obsahuje vedle základních ošetřovacích pomůcek (obvazů, trojčipých šátků, termofolií atd.) také určité množství tzv. watergelů, tj. popáleninového gelu. Ze strany PČR tak bylo poskytnuto první pomoci mnoha zraněným ještě před příjezdem vozidel ZZS.

Negativní stránkou této události, vzhledem k postavení Velitele policie, byl fakt, že Velitel policie se nemá přímo a aktivně zapojovat do ošetřování raněných, či jiných

záchranných prací, což se v této události dělo. Velitel policie má být pořád policistou, který má mít přehled o situaci, zajišťovat materiální, či jinou podporu pro zasahující policisty a záchranné složky. Ovšem v této náročné situaci je zcela pochopitelné, že se policista VP zapojil do ošetřování osob, zvláště když většinou zraněných byly děti.

Z videozáznamu z místa MU, kterou měl možnost autor této diplomové práce zhlédnout, po načtení úředních záznamů a dále po několika nezávazných rozhovorech s policisty, kteří se přímo účastnili této události, je zřejmé, že činnost Velitele policie byla na místě zásadní.

9.3. Dopravní nehoda nákladních vozidel na pražském okruhu

Dalším významným a také medializovaným zákrokem, kde se na řízení situace podílel Velitel policie, se odehrál dne 3. května 2021 v 13:05 hodin na Pražském okruhu, v okolí sjezdu na Řeporyje. Zde se mělo srazit nákladní vozidlo převážející historické tanky do Plzně na Slavnosti svobody s autobusem Vězeňské služby, která přepravovala devět vězňů spolu s deseti příslušníky VS (dále jen „Vězeňské služby“). Po srážce těchto dvou vozidel mělo dojít k požáru obou vozidel.

Tato situace zahrnuje při prvním pohledu na událost větší množství zraněných osob, navíc je nutno počítat s tím, že k dopravní nehodě došlo na velmi frekventovaném úseku pražského okruhu. S tímto souvisí i komplikace s příjezdovou a odjezdovou cestou mimořádného množství techniky, která musí projet kolonou vozidel na okruhu, který byl v tuto chvíli neprůjezdný v obou směrech. Navíc je nutné poskytnout všem zraněným osobám první pomoc a to způsobem, který přímo neohrožuje zasahující síly a prostředky.

9.3.1. Analýza zákroku

Z popisu události je tedy zcela patrné, že se jedná o mimořádnou událost, při které je zapotřebí příjezdu Velitele policie. Při takto závažné situaci si museli oba policisté VP rozdělit kompetence na místě události, kdy jim při jednotlivých úkonech byli po ruce hlídky PČR, které dorazily na místo. Na místě bylo zapotřebí koordinovat příjezd HZS a ZZS a nasměrovat záchranáře k těžce zraněným,

zajistit střežení vězňů, kteří byli převáženi vězeňským autobusem, zkontrolovat zda mají všichni dozorcí své služební zbraně atd. Vzhledem k tomu, že na místě byl větší počet zraněných osob, vyrazil na místo události také vrtulník LZS, který pro přistání potřebuje zajištěný a otevřený prostor.

Dále bylo na místo povoláno speciální vozidlo Záchrané služby ATEGO, které při mimořádných situacích s hromadným počtem zraněných osob dokáže transportovat až osm ležících pacientů. ATEGO bylo v této MU využito jako transportní vozidlo pro lehce zraněné osoby.

Z pohledu VP se jednalo o mimořádnou událost tvořenou mnoha zásadními úkony na místě, které zajistily efektivní a rychlé využití všech sil a prostředků IZS. Na tyto události byli speciálně školeni Velitelé policie, kteří na těchto zákrocích přebírají odpovědnost za činnost složek PČR na místě.

9.4. Požár Kpt. Stránského Praha 9

Dne 14. listopadu 2019 v 02:07 hodin bylo na tísňovou linku 158 přijato oznámení o požáru bytu ve druhém patře v domě s pečovatelskou službou. Zde mělo dojít k požáru bytu s balkónem o rozloze 1+1. V tomto domě se v danou chvíli nacházelo několik desítek postarších osob, mezi kterými byly i osoby na vozíku. Vzhledem k těmto informacím bylo nezbytné situaci brát vážně a pokusit se z domu evakuovat co nejvíce osob, které by mohly přijít s požárem, případně s jeho zplodinami, do kontaktu.

9.4.1. Analýza zákroku

Jelikož bylo zjištěno, že síly a prostředky PČR dorazily na místo dříve než HZS, či ZZS, bylo zapotřebí zahájit záchranné práce za užití hlídek PČR. Vozidlo VP na místo dorazilo neprodleně za prvními hlídkami PČR.

Z důvodu většího objektu, kde se nacházel větší počet osob, navíc se zhoršenými pohybovými možnostmi, byl Velitelem policie rozdělen prostor zákroku do několika úseků. Ke každému jednotlivému úseku byl přidělen tzv. Velitel sektoru, který odpovídal za svůj přidělený sektor Veliteli policie a z kterého podával policistovi

VP průběžně hlásnou povinnost o situaci na místě. Další hlídky byly určeny k provádění evakuace osob z domu.

Po příjezdu HZS dále VP stahuje hlídky z budovy, kdy veškeré záchranné práce na místě včetně hasících prací přebírají hasiči. Hlavní činností policistů VP spočívala v tom, aby bylo podáno dostatek informací z místa zákroku. Dále bylo zapotřebí rozdělit si úkoly, které se týkaly spolupráce s kolegy z HZS a ZZS. Osobám zasaženým ohněm, bylo nutné poskytnout lékařskou péči. Všechny evakuované osoby bylo nutné na některém místě seřadit, kde byla vedena jejich evidence a případná zdravotní prohlídka.

V neposlední řadě bylo zapotřebí postarat se o transport evakuovaných osob, pro které bylo zařízeno několik autobusů Dopravního podniku hl. m. Prahy. Kvůli určitému množství zvířat, která se nacházela v budově a těsné blízkosti požáru, byla ze strany VP přivolána služba PetMedic, která zajistila zdravotní prohlídku těchto zvířat.

Z uvedeného závažného zákroku je patrné, že funkce Velitele policie byla na místě zásadní, kdy zasahující hlídky PČR se mohly věnovat nemohoucím osobám z domu, evakuaci, lokalizování požáru, zatímco VP zajišťoval efektivní chod celého zákroku v součinnosti s dalšími složkami IZS.

10. Výzkumné otázky

V této kapitole se budeme zabývat souborem výzkumných otázek, které jsou všem šesti respondentům položeny ve stejném pořadí. Otázky jsou pro všechny respondenty stejné, kdy však mohou doplnit a obohatit rozhovor o své další nápady či připomínky, které budou zaznamenány v diplomové práci.

V rámci zpracování diplomové práce byly vybrány celkem tři skupiny respondentů, kterým se budou pokládat výzkumné otázky. Jednalo se o skupinu dvou policistů z útvaru Pohotovostní motorizované jednotky služebně zařazené ve funkci Velitele policie. Tito policisté slouží na pozici VP téměř tři roky.

Dále se jednalo o skupinu dvou Inspektorů z řad Zdravotnické záchranné služby, zkušené kolegy, kteří při mimořádných událostech provádějí specializované zdravotnické činnosti v oblasti kontroly a poskytování přednemocniční neodkladné péče v souladu s platnou legislativou a vnitřními předpisy. Jedná se o Inspektory sloužící na své pozici po dobu dvou až pěti let.

Poslední dvoučlenná skupina z řad Hasičského záchranného sboru se skládá z letitých profesionálů, kteří prošli mnoha mimořádnými událostmi v součinnosti se složkami IZS, kteří slouží v roli hasiče po dobu více než dvacet let, a to pouze na pražských stanicích. Na svém postavení velícího důstojníka směny HZS hl. m. Prahy, zodpovědného za řízení mimořádných událostí většího rozsahu, se nachází již po dobu deseti až patnácti let.

Respondenti z řad VP jsou ve věku šestatřiceti a sedmačtyřiceti let, respondenti ze skupiny Inspektorů jsou ve věku jednatřiceti a osmatřiceti let a velitelé z řad HZS jsou ve věku šestačtyřiceti a padesáti let.

Vzdělání obou policistů je vysokoškolské, kdy se jedná o absolventy bakalářského studia. Inspektoři jsou vysokoškolsky vzdělaní s bakalářským diplomem. Velitelé zásahu HZS jsou kolegové s ukončeným magisterským studiem.

Všichni respondenti odpovídali dle svého nejlepšího vědomí o dané problematice, snažili se výzkumníkovi ukázat svůj náhled na věc jak kriticky, tak i v dobrém světle a co nejpodrobněji.

Výzkumné otázky jsou v této práci hlavní prostředek pro získání informací, kdy bylo využito níže uvedených výzkumných otázek, kterých je celkem 16. Dotazování probíhalo dle předem připravených otázek, které vedly informátora k teoretickému zamyšlení se nad společnými zákroky, kde se nacházel Velitel policie, který na místě mimořádné události velel. Respondenti se navíc snažili popsat případné zvláštnosti při jednotlivých zákrocích, což je v rámci praktické části také zaznamenáno.

Při řízeném rozhovoru se třemi skupinami kolegů ze složky PČR, ZZS a HZS bylo užito složení několika otázek, které jsou totožné pro všechny tři skupiny. V rámci jednotlivých názorů posléze v závěru utvoříme shrnutí, kde jsou uvedeny slabé stránky Velitele policie, na kterých je zapotřebí zapracovat a kde jsou naopak silné stránky Velitele policie.

Výzkumná otázka č. 1

Jakou konkrétní pozici v rámci svého zaměstnání zastupujete?

Respondenti ze skupiny VP popsali svou funkci ve smyslu odpovědné osoby na místě MU, kdy definici VP jsme si vyjádřili v rámci této diplomové práce.

Oba respondenti ze skupiny Inspektor ZZS uvedli, že jsou zaměstnání jako Inspektori Zdravotnické záchranné služby hlavního města Prahy, kteří jsou svým postavením předurčeni do pozice vedoucího zdravotnické složky na místě MU. Jejich přítomnost u jakéhokoliv typu MU je prioritní. K velení jsou na místě zákroku vycvičení, vyškoleni a mají pro svou činnost speciální vybavení.

Respondenti z řad hasičů ke své pozici uvedli, že jsou velícimi důstojníky směny HZS hl. m. Prahy zodpovědnými za řízení mimořádných událostí většího rozsahu.

Výzkumná otázka č. 2

Baví Vás a naplňuje Vaše zaměstnání?

K respondentům VP bylo zjištěno, že oba mají svou práci rádi. Dle osobního kontaktu autora diplomové práce a těchto policistů je zřejmé, že oba respondenty jejich práce naplňuje, kdy se zabývají svou činností a sebevzděláváním i v době mimo službu, snaží se být pro celý útvar PMJ i pro složku PČR přínosem.

K respondentům Inspektor provozu bylo zjištěno, že jejich práce je i jejich koníčkem. Toto je také ověřeno z výkonu služby, kdy se autor diplomové práce pravidelně s dotazovanými Inspektory setkává v různých situacích.

Skupina hasičů - velitelů směn k tématu odpověděla, že po těch mnoha letech, co mají odpovědnost a vyjíždějí k nejrůznějším zásahům do ulic Prahy, berou svůj post zodpovědně, ale jako zaměstnání.

Výzkumná otázka č. 3

Dostačuje na místě mimořádné události pouze dvoučlenná hlídka Velitele policie?

Dle respondentů VP bylo zjištěno, že nedostačuje. Služební vozidlo VP a jeho konstrukce poskytuje možnost pojmout celkem tři policisty, což by bylo dle Velitelů policie žádoucí. Tři policisté VP si tak mohou na místě MU lépe rozdělit svou práci, jejich komunikace mezi sebou tak bude rychlejší a obratnější než s jinými policisty, kteří nejsou tolik znalí problematiky VP.

Dle inspektorů bylo zjištěno, že nedostačuje, a to z důvodu rozdělení si práce na místě rozsáhlejší MU. Z jejich tvrzení vyplývá, že doplněním třetího policisty VP by se zajistila kvalitnější výměna informací mezi vedoucími složek na místě. Dalším benefitem by byla možnost korigování činnosti silám a prostředkům na místě rozsáhlé MU.

Dle skupiny velitelů směn HZS bylo zjištěno, že dva Velitelé policie jsou minimum, kdy by bylo pro kvalitnější řízení sil a prostředků na místě MU lepší využívat hlídku VP o třech policistech.

Výzkumná otázka č. 4

Reagují policisté VP na vzniklé situace pohotově, rychle?

Od respondentů VP bylo zjištěno, že všichni policisté VP jsou při své činnosti jak pohotoví, tak jsou vždy schopni adaptace na vzniklou situaci, se kterou si vždy poradí, a to i v počtu dvou policistů VP.

Skupina inspektorů k této otázce vypověděla, že Velitelé policie reagují vždy pohotově, profesionálně a nesetkali se při společných zásazích s jakýmkoliv problémem, co se týče jejich reakcí na událost.

K této otázce bylo od Velitelů směn HZS zjištěno, že si vesměs všichni hasiči pochvalují výbornou spolupráci s policisty VP. K aktivitě a rychlosti Velitelů policie nebylo zjištěno žádné výtky.

Výzkumná otázka č. 5

Při konkrétních situacích z běžné praxe, jsou všichni Velitelé policie komunikativní a nápomocní? Snaží se vždy spojit s veliteli jednotlivých složek a domluvit se na dalším zásahu? Je třeba něco vylepšit při vzájemné komunikaci s Velitelem zásahu?

Dle zjištěných informací od VP bylo zjištěno, že všichni policisté VP jsou schopné osobnosti, které si svou práci na místě MU najdou sami, při společném zásahu se složkami IZS se kontaktují s veliteli jednotlivých složek, se kterými okamžitě domluví další postup při dané události. K hasičům byl navíc zjištěn poznatek, že u nich komunikace přes RDST pokulhává, jelikož komunikují pouze sami mezi sebou, nevyužívají komunikační prostředky se složkami IZS na místě MU, tudíž s nimi není možno rychle reagovat na náhlé změny při zákrocích.

Co se týče odpovědí Inspektorů, zde bylo zjištěno, že ne všichni Velitelé jsou na místě MU kontaktní na RDST, kterou Inspektoři běžně využívají. Občas se stane, že některý z policistů VP nemá na zákroku připravenou RDST se společným otevřeným kanálem ke komunikaci. V komunikaci s HZS je tento problém stálejšího rázu. V rámci společných zásahů používají Inspektoři RDST s otevřeným rádiovým kanálem DIR IZS pod č. 25, případně využívají pro spojení se s policistou VP soukromé mobilní telefony. Co se týče aktivity a nápomocnosti Velitelů policie, tak zde je jejich zapojování se do zákroku na vysoké úrovni.

Kolegium hasičů k otázce uvedlo, že postup Velitelů policie, jejich komunikace s velícími důstojníky na místě a práce s lidmi je na dobré úrovni, kdy nemají k této otázce žádných výhrad.

Výzkumná otázka č. 6

Při společných zákrocích IZS, postupují Velitelé Policie podle katalogu typových činností, nebo se snaží zákrok ovlivňovat svou intuicí a rozhoduje převážně improvizace?

Respondenti z řad VP shodně uvedli, že policisté VP vycházejí obecně z kostry typových činností, avšak každá situace je jiná, tudíž nelze postupovat striktně dle teoretického postupu. Je tedy důležitá i schopnost improvizace.

Ze skupiny Inspektorů ZZS bylo zjištěno, že při společných zásazích postupují Velitelé policie vždy z kombinace typových plánů a letitých zkušeností z výkonu služby. Na policistech je vždy poznat, že na místě vědí, jak mají při dané události dále postupovat, nestává se, že by zákrok stagnoval, tudíž teoretické a praktické znalosti policistů VP jsou na vysoké úrovni.

Informátoři ze skupiny HZS uvedli, že v naprosté většině zákroků je zapotřebí individuálního posouzení vzniklé situace a následnému přizpůsobení se situaci. Typová činnost je dále jen vodítkem, kterého je třeba se orientačně držet.

Výzkumná otázka č. 7

Setkali jste se v rámci služby s Velitelem policie, s jehož postupem jste nesouhlasili, nebo se vám zdál nedomyšlený?

Jeden z respondentů VP uvedl, že se dosud neseťkal se zákrokem, se kterým by nesouhlasil, nebo který by měl být po velitelské stránce slabší. Zatímco druhý respondent uvedl, že si vybavuje jeden ze zákroků, kde rozhodoval policista VP, s jehož postupem nesouhlasil. Jednalo se o zákrok uvedený v této práci – Požár v ulici Černokostelecká v Praze 10, kde se policista VP aktivně podílel na ošetřování raněných osob.

Od respondentů ze skupiny Inspektorů nebylo zjištěno žádného zákroku, kdy by vznikl jakýkoliv problém s rozhodováním Velitele policie.

Informátoři HZS k této otázce jednohlasně odpověděli, že si nejsou vědomi jakéhokoliv zákroku, kde by se setkali s Velitelem policie, se kterým by v jeho postupu nesouhlasili.

Výzkumná otázka č. 8

V rámci odboru PMJ máme dle vašeho názoru dostatečně vybavené Velitele policie na zákroky při MU? Setkali jste se někdy se situací, kdy Velitel policie neměl potřebné vybavení pro zákrok? Máte nějaký nápad na doplnění výbavy vozidla Velitele policie?

V rámci této otázky bylo od respondentů zjištěno, že PMJ, respektive Velitel policie, má veškeré vybavení, které je zapotřebí. Případně se cokoliv potřebné sežene na místo MU. Při pokračování v rozhovoru bylo pouze uvedeno, že ve vozidle VP chybí sada planžet na otevírání oken bez jejich poškození, a to zejména kvůli zákrokům jako jsou - zabouchnutá maminka na balkóně batoletem, vypadlá klika ode dveří apod.

K této otázce bylo od Inspektorů zjištěno, že by se při závažnějších zákrocích, zejména v rozlehlých místech s větším počtem zraněných, kteří by byli rozmístěni na větší ploše, vhodně využil například dron s termokamerou. V Praze by se pro dron našlo využití, a to při různých jiných zákrocích. (Pátrání po ztracených dětech, pohřešovaných osobách, aktivní střelec – vzdušná kontrola zasaženého objektu) Efektivní využití termokamery by se dalo rovněž najít.

Skupina velitelů směn HZS k věci nevedla žádný poznatek týkající se chybějícího vybavení policistů VP. Dle zjištěného má Velitel policie vše potřebné a co policisté nemají, dovezou a následně vyřeší hasiči.

Výzkumná otázka č. 9

Objevují se v činnosti Velitelů policie na místě MU ukazatele neznalosti v určitém odborném vzdělání příslušníků Velitele policie? Týká se problematiky IZS. (od různých nařízeních, zák. o IZS, přes jednotlivé STČ – sebevrah atd.)

K této otázce bylo od policistů VP zjištěno, že neznalost typových činností, případně svých oprávnění je problém každého jednotlivého policisty, kdy je dle respondentů pořád něco, co se dá zlepšit nebo doučit.

Inspektoři ZZS hl. m. Prahy uvedli, že se s takovou situací nesetkali. Dosud se měli všichni policisté VP snažit každou situaci zvládnout profesionálně a rychle. V jejich chování na místě zákroku nebyla spatřována žádná nejistota.

Velitelé směn HZS k problematice uvedli, že zkrátka nikdo není dokonalý, ani dotazovaní informátoři nejsou neomylní. Dle jejich slov každý někdy udělá chybu, nebo si není jistý v tom jak dál při zákroku pokračovat. Navíc v době kdy předpisů a nařízení je v dnešní době nespočet. Vždy je však zapotřebí najít společně řešení.

Výzkumná otázka č. 10

Vyhovuje vám dosud běžně využívaná taktika policistů VP při MU? (setkání velitelů z řad IZS, rozdělení úkolů hlídkovým policistům, komunikace přes RDST)
Je co zlepšit, vymyslet jinak, provést jinak?

Ze skupiny policistů VP bylo zjištěno, že dosavadně užívaná taktika při MU vyhovuje současným požadavkům, avšak dle respondentů nesmíme usnout na vavřínech. Jeden z policistů však uvedl, že vidí jediný možný nedostatek v komunikaci hasičů, kteří tolik nevyužívají komunikační techniky (RDST – například kanál IZS)

Inspektoři k této otázce neměli žádného záporného poznatku. Dle jejich slov má být zaběhnutá taktika funkční, kdy se předběžně ví, co se očekává od jednotlivých složek. Vše takto funguje jak má. Komunikace s VP má fungovat vždy na dobré úrovni.

Zavedená taktika zákroku - založení tzv. Štábu, společné rozhodování týkající se mimořádné události, rozdělení práce hasičům a hlídkovým policistům údajně informátorům HZS vyhovuje, v rámci této problematiky nenavrhují žádné změny ani jiného poznatku.

Výzkumná otázka č. 11

Je mezi řadovými policisty na místě akceptován systém velení? Má velitel policie mezi ostatními policisty a případně i hasiči a záchranáři potřebný respekt?

K této otázce bylo u obou respondentů z VP ověřeno, že systém velení je akceptován, hlídkoví policisté respektují pokynů Velitelů policie, hasiči a záchranáři na místě jsou rovněž bezproblémoví.

Inspektoři v rozhovoru odpověděli, že systém velení a respekt vůči Veliteli policie je dostačující, kdy nezaznamenali žádného problému jak mezi řadovými policisty a Velitelem policie, tak ani mezi dalšími zasahujícími složkami a policistou VP. Velitel policie je pořád policista, který má letité praktické zkušenosti s různými zákroky, které může předat ostatním, tudíž nemívá problémy s respektem mezi ostatními zasahujícími.

Dle názoru informátorů ze skupiny velitelů směn HZS je systém Velení a respekt vůči Veliteli policie dostačující. V tomto ohledu nevidí žádný problém.

Výzkumná otázka č. 12

Otázka k součinnosti složek IZS. Jsou dle vašich zkušeností řadoví policisté dostatečně připraveni na mimořádné události, se kterými se v rámci výkonu služby setkávají? Snaží se v rámci mimořádné události zapojit a hledají si práci, kterou by dopomohli ke zvládnutí situace?

V této otázce jsme narazili mezi respondenty z řad VP na zásadní rozpor. Jeden z respondentů odpověděl, že řadoví policisté nejsou dostatečně připraveni na mimořádné události, kdy jde o zásadní problém všeobecné nezkušenosti, nezralosti, méně odsloužených let ve výkonu služby apod. Druhému policistovi VP se zdálo, že hlídkoví policisté jsou schopni zapojit se do řešení mimořádných událostí flexibilně.

K této otázce bylo ze skupiny Inspektorů zjištěno, že z jejich pohledu jednoho z inspektorů nejsou všichni řadoví policisté dostatečně připraveni na MU, se kterými se v rámci výkonu služby mohou setkat. Tento fakt je pak důležitým důvodem pro zlepšování a udržování kvality výcviku a teoretického vzdělávání

Velitelů policie, kteří závažné zákroky budou řídit. Co se týče aktivity řadových policistů, zde Inspektoři nevidí problémy, policisté jsou dle zjištěného vždy snaživí. Druhý Inspektor k věci uvedl, že v tomto ohledu záleží vždy na policistech a policistkách na místě události. Dle jeho názoru nelze v tomto ohledu paušalizovat schopnosti policistů.

K této problematice bylo od velitelů směn HZS zjištěno, že vždy záleží na povaze události a schopnostech toho, kdo ji řeší. Praxe a zkušenosti jsou vždy výhodou, stejně jako teoretická znalost postupů a předpisů. Co se týče spolupráce hlídkových policistů a VP, zde je proaktivní přístup vždy velkým přínosem, a to i z důvodu metodického vedení hlídek na místě.

Výzkumná otázka č. 13

Jak hodnotíte kvalitu spojení a komunikace mezi policisty a Veliteli policie, případně mezi složkami IZS? Kvalita spojení a používaná spojovací technika v místě události dostačuje? Nedochází při větších zákrocích ke zhoršení signálu/rušení signálu RDST?

V této problematice vyšlo najevo, že Policie ČR stále využívá starou technologii radiostanic, která už je na jisté hranici svých možností. Avšak dle respondentů stále dostačuje pro denní potřeby Velitele policie i ostatních hlídek. V rámci MU by dle jednoho z dotazovaných policistů bylo na místě využívat více otevřených kanálů pro jednotlivou mimořádnou událost.

Z odpovědí inspektorů ZZS vyšlo najevo, že kvalita spojení a technika je dostačující, přestože se stále využívá velmi zastaralá technologie. Spojení a komunikace na místě MU je s policisty VP na dobré úrovni, avšak s kolegy od HZS je dle Inspektorů komunikace na horší úrovni, kdy se situace obvykle mění až s příjezdem velitele směny HZS.

K této otázce nebylo ze strany informátorů z řad HZS zjištěno negativních poznatků. Dle zjištěného spojení mezi hasiči není problém nicméně většina závažných mimořádných událostí je spojena s vícero druhy komunikačních

prostředků, tudíž komunikovat na všechny strany, myšleno ke složkám IZS na místě a vůči operačnímu středisku, je často složité.

Výzkumná otázka č. 14

V rámci spolupráce s operačním střediskem PČR, jsou operační důstojníci schopni pobírat množství informací z mimořádné události od Velitele policie, snaží se jim poskytovat podporu na místě zákroku samostatně i ze své iniciativy?

V této otázce došlo k dalšímu rozporu mezi policisty VP, kdy jeden z nich uvedl, že operační jsou schopni kvalitně spolupracovat, navrhopvat ze své iniciativy policistovi VP možnosti k řešení vzniklé situace, zatímco druhý respondent uvedl, že operační důstojníci nejsou vždy schopni pobírat všechny předané informace a zapisovat je to systému. K této otázce je třeba podotknout, že oba respondenti jsou každý z jiné skupiny VP, která má jiné operační důstojníky sloužící ve stejných čtyřadvacetihodinových službách, což se může týkat i kvality a zkušenosti operačních důstojníků. Z rozhovoru s oběma respondenty je patrné, že hlavní komunikace mezi VP a IOS je po telefonu, kdy vedoucí směny IOS při nabírání MU kontaktuje přímo Velitele policie na služební telefon VP. Hlídka VP na základě telefonátu vyjíždí na místo.

V rámci řízeného rozhovoru bylo od Inspektorů ZZS zjištěno důležitých poznatků. Jelikož se Inspektoři ZZS střídají v různých směnách, které nemusí být pravidelné jako u policistů VP, kteří slouží ve čtyřadvacetihodinových směnách, setkají se zprostředkovaně s několika skupinami operačních z IOS PČR. Zde bylo zjištěno, že v komunikaci VP a IOS je znát lidský faktor, kdy také záleží na tom, který řídicí důstojník je v daný den vedoucím. Vesměs má komunikace fungovat na dobré úrovni, kdy si Inspektoři nejsou vědomi pochybení.

Respondenti HZS k této problematice nemají žádných poznatků. Ani v rámci přátelské komunikace s policisty nezjistili, že by měl některý z nich problém s operačním střediskem.

Výzkumná otázka č. 15

Funguje mezi Integrovaným operačním střediskem a Veliteli policie kolegiální partnerský vztah?

Dle obou respondentů Velitele policie bylo zjištěno, že mezi VP a IOS je kolegiální a přátelský vztah.

K této otázce bylo i z řad Inspektorů ZZS potvrzeno, že vztahy mezi IOS a VP jsou kolegiální a profesionální.

Ze strany velitelů směn HZS bylo potvrzeno, že vztah mezi IOS a VP je na dobré úrovni, kdy si obě strany vycházejí vstřícně.

Výzkumná otázka č. 16

Máte k tématu nějaké další nápady nebo připomínky?

Skupina VP neměla k tématu žádných připomínek. Ze skupiny Inspektorů ZZS byl k věci uvedeno několik poznatků. Jedním z nich by bylo uvítání společných výcviků VP a ostatních vedoucích ze složek IZS, kdy by byli Inspekteři rádi alespoň za výcviky Velitele policie a Inspektorů. Dalším poznatkem v rámci řízeného rozhovoru byl nápad týkající se uspořádání společného Instrukčně metodického zaměstnání (IMZ), kde by bylo možno probrat zpětnou vazbu k jednotlivým zákrokům. Na zpětnou vazbu totiž při ostrých zákrocích nezbývá čas. Společný IMZ by také pomohl rozvoji dobrých vztahů mezi vedoucími složek na místě MU.

Poslední důležitá poznámka ze skupiny Inspektorů je ta, že za posledních několik pár let je znát obrovská změna, která se týká zlepšení spolupráce mezi velícími jednotlivých složek na místě mimořádných událostí. Toto zlepšení má výrazný vliv na lepší a rychlejší součinnost všech zúčastněných zasahujících, za což je respondent vděčný jak policistům VP, tak i řadovým policistům, kteří se při svém výkonu služby snaží o profesionální zákroky. Tento rozhovor byl ukončen tvrzením, že v jiných krajích by mohli kolegové závidět, jak spolehlivě funguje součinnost složek IZS v Praze.

Od kolegů z řad velitelů směn bylo potvrzeno, že by bylo vhodné uspořádat jednou za čas instrukčně metodické zaměstnání, které by sblížilo policisty VP, inspektory

a hasiče velitelů směn a družstev, kde by byla možnost probrat zpětnou vazbu jednotlivých zákroků apod. Dalším benefitem IMZ by bylo také uvolnění se od běžných starostí z práce a domova, a to v kolektivu IZS.

Během zpracovávání výzkumných otázek a dokončování praktické části se nám zpětně ozval jeden z respondentů ze skupiny Velitele policie, který pro potřeby diplomové práce zaslal několik nových poznatků, týkajících se mezinárodní spolupráce mezi PMJ Praha a útvarem Pohotovostní motorizované jednotky Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Nitre. K věci bylo zjištěno, že slovenský útvar PMJ Nitra úzce spolupracuje s PMJ Praha, kdy se inspirují projektem Velitele policie, který hodlají zapojit do přímého výkonu služby na území Slovenské republiky. V rámci této spolupráce již byli zástupci PMJ Praha na společném taktickém a střeleckém cvičení ve městě Lešť. Zde probíhalo cvičení za přítomnosti instruktorů z Pohotovostního policajného útvaru (PPÚ), PMJ Nitra a PMJ Praha.

V rámci této spolupráce a budování VP na Slovensku již vznikla velitelská vesta, která bylo vytvořena s totožnými prvky, jako velitelská vesta VP PMJ Praha. K těmto informacím připojil informátor i fotografii vesty, která je součástí příloh této diplomové práce.

11. Závěr

Hlavním cílem této diplomové práce bylo uvést pojem Velitele policie, dále základní pojmy týkající se Integrovaného záchranného systému, včetně stručného rozdělení základních složek IZS, čímž byla posléze vytvořena základna pro zpracování praktické části práce. V teoretické části byla popsána funkce VP, včetně historie tohoto postavení, rozdělení týmů a systém služeb Velitelů policie. Hlavním zdrojem pro teoretickou část byly knižní zdroje, které jsou uvedeny v seznamu použité literatury a zdrojů, dále nám byli zdrojem informací samotní policisté z řad Velitelů policie a také jejich knihovna, ke které měl autor diplomové práce, v rámci služební stáže, plný přístup.

Vzhledem k těmto možnostem bylo možné vhodně uvést Integrovaný záchranný systém, včetně jeho dílčího dělení a bylo možno se seznámit se základními pojmy, které nás provází po celou dobu načítání této práce. Krátké uvedení Integrovaného záchranného systému bylo zapotřebí z důvodu nutnosti spolupráce Velitele policie se základními složkami IZS, tedy s hasiči, Záchranou zdravotnickou službou, respektive s veliteli těchto složek.

Jelikož nelze vhodně uvést pojem Velitele policie bez teoretického základu a zařazení, byla v teoretické části dále vymezena organizace a hlavní úkoly Policie České republiky, byl zde v krátkosti představen útvar Pohotovostní motorizované jednotky a v neposlední řadě byl vysvětlen pojem „prvosledová hlídka“, z čehož částečně vychází i základ Velitele policie. Funkce Velitele policie bylo zapotřebí také historicky zakotvit, a to do roku 2013, kdy vznikla samotná první myšlenka toho, že mimořádné události je třeba odborně řídit a je zapotřebí mít na místě policistu, přes kterého půjdou k jiným složkám IZS na místě informace, což je popsáno v kapitole č. 2 v teoretické části práce.

Po vymezení pojmu Velitele policie jsme si vyjmenovali výzbroj a výstroj policisty VP, kdy bylo zásadní uvést hlavní rozdíly ve výbavě řadového hlídkového policisty oproti Veliteli policie. Zde jsme zjistili, že ve výstroji jsou pouze nepatrné rozdíly, nicméně kde jsme uvedli značný rozdíl, bylo služební vozidlo Velitele policie. Ke služebnímu vozidlu byl uveden celý seznam nejdůležitějších věcí, kterými vozidlo

disponuje, s čímž Velitelé policie běžně pracují jak v ostrých situacích, tak i při výcviku. Tímto jsme se dostali k výcviku policistů VP, kteří mají v podstatě totožný výcvik jako řadoví policisté s výjimkou výcviku za užití speciálních nástrojů, které vozí Velitel policie běžně ve služebním vozidle.

Přes výcvik se v následující podkapitole probíralo speciální školení Velitele policie. Zde jsme si uvedli, že policisté VP mívají teoretické školení týkající se různých oblastí, a to od výškových prací s technikou HZS, přes chemické školení (HZS), pyrotechnické školení – problematika NVS, po taktický výcvik s ÚRN.

Teoretická část diplomové práce byla navíc zpracovávána za aktivní účasti autora, který se účastnil měsíční služební stáže, která probíhala od 1. ledna 2022 do 31. ledna 2022, kdy měl autor práce možnost projít si jak některými školeními, tak i taktickým výcvikem spolu s kolegy VP. Díky této zkušenosti mohla v této práci vzniknout i kapitola o služební stáži, která stručně popisuje průběh stáže, včetně nutných znalostí, které musí Velitel policie postupně nabývat.

V následujících kapitolách byl uveden Integrovaný záchranný systém, kdy byla uvedena struktura systému, základní pojmy, jako jsou mimořádná události, záchranné práce apod. V těchto kapitolách byla popsána Zdravotnická záchranná služba, dále služební vozidlo velitele této složky na místě, kterým je Inspektor ZZS. Tomuto pojmu byla věnována podkapitola ZZS. Dále jsme se věnovali Hasičskému záchrannému sboru ČR, kde byla opět vysvětlena jeho funkce a uveden velitel této složky, kterému byla věnována podkapitola v rámci části práce o HZS.

Následně jsme se věnovali praktické části, kterou bylo nutno vhodně uvést. V této části práce byly představeny tři skupiny respondentů, kdy se jednalo o dva policisty – Velitele policie, dále dva záchranáře – Inspektory ZZS a dva hasiče – velitele směny. K těmto kolegům bylo uvedeno několik zásadních vstupních informací, jako je věk, vzdělání, doba služebního zařazení na daném postavení.

V praktické části se nám jednalo o posouzení a ověření, zda jsou Velitelé policie vhodně připraveni, teoreticky proškoleni a vybaveni pro zvládnutí mimořádných událostí v hlavním městě Praze. K tomuto byl připraven určitý okruh otázek, kdy

byl s respondenty prováděn řízený polostrukturovaný rozhovor za účelem ověření uvedené problematiky. Nejdříve byli v rámci rozhovoru dotazováni policisté VP, jejichž jména nebudou, stejně jako u ostatních respondentů, na jejich přání uvedeny v této práci.

Před samotným pokládáním výzkumných otázek respondentům, byly v této práci uvedeny některé zákroky, kde bylo zásadní postavení policisty VP. Po každém uvedení zákroku byla ke každé situaci zpracována analýza události, kde byly popsány kladné i záporné stránky konkrétního zákroku, včetně popisu konkrétních činností na místě policisty VP.

Dále jsme v praktické části přistoupili k výzkumným otázkám. Před položením samotných výzkumných otázek, jsme se věnovali neformálním tzv. seznamovacím otázkám, které se týkaly osobností respondentů, kterými jsme si zjistili věk respondentů, jejich vzdělání a dobu po jakou vykonávají svou činnost na dané pozici VP, Inspektora ZZS, nebo velitele směny HZS. Tímto dotazováním jsme zjistili, že se mezi informátory Veliteli policie pohybují policisté ve věku od 36 do 49 let. Podobně mladí jsou i respondenti ze skupiny Inspektorů ZZS i velitelů směn HZS. Ke vzdělání všech tří skupin můžeme uvést, že všichni respondenti jsou absolventi vysokých škol. Funkci Velitele policie zastávají informátoři VP po dobu tří let, tedy od vzniku samostatné profesionální skupiny VP v roce 2019. Inspektoři ZZS zastávají svou funkci po dobu tří až pěti let, kdy jejich předchozí praxe byla záchranná, a to v hlavním městě Praze. Velitelé směn hasičů zastávají svou funkci po dobu více než deseti let s předchozí mnohaletou praxí hasiče jako součásti výjezdového družstva.

V rámci pokládání výzkumných otázek skupině Velitelů policie, jsme zjistili, že dvoučlenná hlídka Velitelů policie obvykle nedostačuje, tudíž pro tuto skupinu je žádoucí, aby na místo MU běžně vyjížděli Velitelé policie o třech policistech. K věci jsme dále zjistili, že zajištění místa mimořádné události je lepší za součinnosti aspoň tří policistů VP z důvodu lepší výměny informací, rychlejší práce s rozdělováním úkolů hlídkám na místě, případně silám a prostředkům na místě

události. Tudiž současný stav dvou Velitelů na místě události je nedostačující. Tento fakt byl ověřen i ze strany Inspektorů ZZS a velitelů směn HZS.

K práci Velitelů policie a k otázkám týkajícím se aktivity a reakcí na vzniklé situace, bylo ze strany všech respondentů zjištěno, že současný stav aktivity Velitelů policie je dostačující, kdy Velitelé policie jednají na místě MU profesionálně, aktivně

a spolehlivě, kdy se snaží při svém působení na místě MU najít si svou činnost, aby zákrok úspěšně v co nejkratší době dokončili. Při společných zákrocích mají být údajně policisté VP komunikativní s dalšími veliteli složek, se kterými pracují na dalším postupu ve věci. Způsob komunikace Velitelů policie se tedy nemusí jakkoliv měnit, neb je dostačující.

Dále bylo prostřednictvím výzkumných otázek objasněno, že Velitelé policie při svém výkonu postupují dle kostry Souboru typových činností, kdy záleží na dané situaci, avšak na místě je vždy velmi důležitá pružnost a improvizace. Tento názor se opakoval jak ve skupině Velitelů policie, tak i mezi Inspektory ZZS. K vlastní činnosti VP tímto nebyla zjištěna žádná pochybení, policisté VP si dle zjištěných informací na místě MU poradí. Toto tvrzení potvrdila i skupina informátorů HZS, kteří uvedli, že nejdůležitějším aspektem je porozumění a orientace ve vzniklé situaci.

Při dotazování respondentů bylo dále zjištěno, že se kromě jednoho policisty žádný z respondentů nedostal do situace, kdy by nesouhlasil s rozhodováním Velitele policie na místě události. Informátor ze skupiny VP nesouhlasil s postupem při zákroku, který je výše popsán v této diplomové práci. Jednalo se o požár v Černokostecké ulici, při kterém se Velitel policie přímo podílel na záchranných pracích. Kromě této události nebylo zjištěno žádných poznatků týkajících se chybového jednání policistů VP. Z tohoto vychází fakt, že policisté VP, v rámci své činnosti, postupují i v očích jiných složek IZS na místě mimořádné události úspěšně.

K otázkám vybavení policistů VP a jejich služebního vozidla bylo ze skupiny Velitelů policie zjištěno, že by do výbavy vozidla přišla vhod sada planžet

k otevírání plastových oken, aniž by došlo k jejich poškození. Skupina Instruktorů k věci uvedla, že by se pro budoucí potřeby mohl teoreticky hodit i dron s termokamerou, který by do výbavy svého vozidla chtěli i Inspektoři ZZS. Žádný další poznatek k vybavení policistů VP a jejich služebního vozidla již nebyl zjištěn. Dle většiny respondentů je vozidlo VP skvěle vybaveno pro okamžitý zákrok a v případě, že bude cokoliv chybět, lze si o to zavolat prostřednictvím operačního střediska. Z těchto tvrzení tedy vychází závěr, že policisté VP včetně jejich vozidla jsou dostatečně vybaveni.

Co se týče policistů VP a jejich způsobu řešení mimořádných událostí, zde nebylo od žádného informátora zjištěno jakéhokoliv zjevného pochybení, nesprávného uvážení, ani žádné výtky týkající se chování policistů VP na místě MU. Dle zjištěných informací od informátorů jsou Velitelé policie svým jednáním na místě jakékoliv události profesionálové, kteří postupují při řešení událostí dle zavedených teoretických postupů, tak i z praktického hlediska s jistotou.

V rámci otázek týkajících se využívaného postupu složek IZS, tedy setkávání velitelů složek IZS, společné domluvě na případném dalším postupu ve věci, vyslání sil a prostředků dle připraveného plánu, jsou tyto postupy dobrou jistotou v tom, co od jednotlivých složek při mimořádné události očekávat. Zavedený postup má být dle zjištěného pevným bodem jakéhokoliv zákroku, odkud lze analyzovat, posuzovat a rozhodovat o vzniklé situaci.

Systém nadřízenosti Velitele policie, který převzal velení za zákrok, má být dle všech respondentů vyhovující, kdy v běžné praxi dosud nikdy nezaznamenali, že by Velitel policie neměl potřebný respekt. Tento systém velení, který dosud funguje pouze v Praze, je bezproblémový.

Dotazování se respondentů na kvalitu řadových policistů na místě mimořádné události vyvolalo mezi respondenty několik neshod. V rámci řešení této otázky vznikly dvě strany, které mají své protichůdné názory. K věci je tedy nutno uvést, že ne všichni velitelé složek IZS na místě události vidí řadové policisty jako schopné osobnosti, na které se lze spolehnout, kteří v daných situacích vědí, jak mají postupovat. Tento fakt klade důležitost na kvalitu vzdělání, teoretických

vědomostí a také praktických zkušeností na Velitele policie, kteří jsou na místě jak odpovědnými policisty, v případě, že převezmou velení nad zákrokem, tak i metodickými pomocníky policistů na místě. Fakt, že vedoucí složek IZS mnohdy považují řadové policisty jako méněschopné, je pravděpodobně zapříčiněn tím, že v ulicích Prahy v této době slouží ve značném počtu noví nezkušení policisté, zatímco zkušenější odcházejí na jiné pozice, případně odcházejí od sboru. Tento trend také poukazuje na to, že je žádoucí, aby Velitelé policie reagovali při své službě na rádiovou komunikaci, kdy se při své činnosti budou stahovat k místům závažnějších zákroků, kde mohou být nápomocní.

Otázky týkající se komunikačních prostředků a technologií mezi respondenty poukázaly na to, že Velitel policie, stejně jako základní složky IZS využívají ke své činnosti zatím spolehlivé, ale už zastaralé technologie radiostanic, které jsou na hranici svých možností, ale dosud téměř bezproblémové. V rámci komunikace mezi složkami IZS vyšlo najevo, že komunikace Velitele policie a Inspektorů ZZS je na kvalitní úrovni, kdy spolu Policie ČR a ZZS na místě MU průběžně komunikují, zatímco HZS využívají komunikační prostředky především ke komunikaci mezi sebou. Situace se však zlepšuje, když na místo dorazí velící důstojníci směny HZS, přes které lze komunikovat i se složkou HZS na místě mimořádné události. Z těchto odpovědí tedy vyplývá, že používané prostředky ke komunikaci jsou zatím uspokojivé, a to i za užívání starších komunikačních nástrojů. Ke komunikaci mezi složkami je zásadní, že komunikace mezi veliteli složek funguje, přestože spojení ze strany HZS zajišťuje pouze velitel směny.

K otázkám týkajícím se spolupráce a vztahů Velitele policie s operačním střediskem PČR, bylo v průřezu všemi informátory zjištěno, že vztahy mezi policisty na ulici a operačním střediskem jsou na dobré úrovni, kdy si obě strany snaží vyjít vstříc a usnadnit si navzájem práci. Ke komunikaci policistů VP a IOS byl pouze zjištěn poznatek, že nabírání velkého množství informací týkajících se zákroku opět závisí na lidském faktoru, kdy mohou mít někteří operační důstojníci, v rámci hovorové svižné komunikace, navíc skrz rádiové spojení, předávané informace pochopit a správně zapsat předané do systému. Skupina velitelů směn HZS a Inspektoři ZZS k této otázce neměli žádných negativních poznatků.

K případným dalším návrhům, jak zlepšit spolupráci složek IZS s Velitelem policie, nebo jak vylepšit činnost policistů VP, bylo v rámci poslední otázky zjištěno několik poznatků, které se tolik netýkaly přímé činnosti VP. Zde byly uvedeny návrhy k zavedení společných Instruktažně metodických zaměstnání, které by se pořádaly pro vedoucí složek IZS, což by vedlo k prohloubení teoretických znalostí napříč problematikou IZS, dále by se mohla probrat zpětná vazba mezi složkami IZS, bylo by možné podat návrhy, které by mohly dopomoci ke zlepšení práce složek IZS. Dále bylo k věci zjištěno, že by bylo užitečné, kdyby byla možnost uspořádat pravidelně výcvik, kterého by se účastnili Inspektori ZZS, policisté VP a případně i družstva HZS.

Tato práce byla vypracována se záměrem nalezení možností, jakými lze zlepšit a zefektivnit činnost Velitele policie, jak případně doplnit výbavu policistů a jejich služební vozidlo VP a jakým dalším způsobem vést teoretické či praktické výcviky těchto policistů.

Vybavení policistů VP je dle zjištěných informací dostatečné, informátoři se při rozhovorech shodli, že vozidlo VP již disponuje téměř vším, co by mohli při zákrocích potřebovat. Nápady k doplnění výbavy vozidla VP vznikly pouze dva, kdy se jednalo o sadu planžet na otevírání plastových oken a dveří a případné pořízení služebního dronu.

Ke spolupráci se složkami IZS bylo zjištěno, že mezi velícími důstojníky jednotlivých složek panují přátelské a partnerské vztahy, což také svědčí o tom, že Velitelé policie, Inspektori i velitelé směn HZS své zaměstnání vykonávají s jistým nadšením a zápallem. K této problematice byl zjištěn pouze poznatek týkající se zavedení společných výcviků a instrukčně metodických zaměstnání, což by teoreticky zajistilo možnost prohloubení vztahů mezi složkami a zajištění možnosti rozebrání zpětné vazby týkající společných se zákroků.

Vypracováním této práce jsme se pokusili rozšířit povědomí o náplni práce Velitele policie, přičemž jsme si vysvětlili i historii vzniku VP a další základní pojmy týkající se probírané problematiky. V průběhu praktické části jsme si ověřili, že dosavadní vývoj, kterým směřuje VP, se odehrává správným směrem, kdy všichni policisté své

práci rozumí, jsou dle zjištěného dostatečně vzdělaní, zkušení, kdy jednají na zákrocích rozvážně a s jistotou.

Dalším ukazatelem úspěšnosti funkce Velitele policie v České republice je fakt, že naši slovenští kolegové postupně přebírají tento nápad řídicího policisty na místě mimořádné události, kdy se inspirojí projektem Velitele policie, kterého aktuálně zapojují do přímého výkonu služby na území Slovenské republiky. Stejně jako u nás v ČR, funkci VP zastávají policisté útvaru Pohotovostné motorizované jednotky v rámci Krajského riaditeľstva policajného zboru v Nitre.

12. Seznam použité literatury

Knižní zdroje:

- 1) Modul - G: integrovaný záchranný systém a požární ochrana. Praha: Ministerstvo vnitra, 2020. ISBN 978-80-7616-071-2.
- 2) SADÍLEK, Zdeněk, Barbora PÁLKOVÁ a Štěpán KALAMÁR. Krizové řízení a Integrovaný záchranný systém. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2019. Educopress. ISBN 978-80-7408-192-7.
- 3) Katalog stanic Hasičského záchranného sboru České republiky. [Praha]: Ministerstvo vnitra, 2019. ISBN 978-80-7616-024-8.
- 4) POŽÁRNÍ TAKTIKA, Základy požární taktiky, Organizace a řízení zásahu: Konspekty odborné přípravy jednotek požární ochrany [online]. In: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství v Ostravě, roku 2008, s příspěvím státní dotace Ministerstva vnitra – Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2008 [cit. 2021-12]. ISBN 80-86111-46-6.
- 5) KROUPA, Miroslav a Milan ŘÍHA. Integrovaný záchranný systém. 4., aktualiz. vyd. Praha: Armex, 2011. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. ISBN 978-80-87451-01-4.
- 6) ŠTEINBACH, Miroslav. 30 let Policie České republiky. Praha: Policejní prezidium ČR, 2021. ISBN 978-80-908139-0-8.
- 7) PROCHÁZKOVÁ, Dana. Bezpečnost a krizové řízení. Praha: Police history, 2006. ISBN 80-86477-35-5.
- 8) HERZÁN, Martin. Pohotovostní motorizovaná jednotka Praha: 1956-2016. Praha: PČR - Pohotovostní motorizovaná jednotka, 2016. ISBN 978-80-260-9824-9.

- 9) ZPĚVÁK, Aleš. Zákon o integrovaném záchranném systému: komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2019. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7598-199-8.
- 10) LOUČKA, Ondřej, Jiří ŠIMEK, Vladimír BABICKÝ a Zdeněk MATUŠÍK. *Libela 10 2019: Rok první*. Krajské ředitelství Policie hl. m. Prahy. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2020.
- 11) LOUČKA, Ondřej, Jiří ŠIMEK, Vladimír BABICKÝ a Zdeněk MATUŠÍK. *Libela 10 2020: Rok druhý*. Krajské ředitelství Policie hl. m. Prahy. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2021.
- 12) ŠINDLER, Jiří. Zdravotnická záchranná služba. Ostrava: Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava, 2014. ISBN 978-80-248-3515-0.

Internetové zdroje:

- 1) Struktura HZS od 1. ledna 2016, Hasičský záchranný sbor České republiky: Struktura HZS. *Hzscr.cz* [online]. 2016 [cit. 2021-11-08]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/imgDetail.aspx?docid=21757249Struktura>
- 2) Požáry.cz: Nový velitelský automobil má k dispozici velitel směny HZS Dopravního podniku hl. m. Prahy. *Pozary.cz* [online]. Praha, 13. duben 2014 [cit. 2022-01-01]. Dostupné z: <https://www.pozary.cz/clanek/82851-novy-velitelsky-automobil-ma-k-dispozici-velitel-smeny-hzs-dopravniho-podniku-hl-m-prahy/>
- 3) Zdravotnická záchranná služba hl. m. Prahy: Vůz Inspektora [online]. Praha, 2021, 2021, 1 [cit. 2021-10-06]. Dostupné z: <https://www.zzshmp.cz/vozovy-park/vuz-inspektora/>
- 4) Praha koupila velitelům policie z PMJ Praha dvě nové Škody Kodiaq. *Týdeník policie* [online]. Praha, 2020, 13. Říjen 2020 [cit. 2022-01-01]. Dostupné z: www.tydenikpolicie.cz
- 5) Policie České republiky: Policie České republiky – KŘP hlavního města Prahy. *Policie.cz* [online].

6) Praha, 2019 [cit. 2020-02-17]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/docDetail.aspx?docid=9128&doctype=ART&#PMJ>.

Zákony a předpisy:

- 1) Česká republika. Rozkaz ředitele Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy: k zajištění řízení sil a prostředků Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy na místech mimořádných událostí. In: Praha, 2019, ročník 2019, 70/2019.
- 2) Zák. č. 273/2008 Sb. o Policii ČR a další související předpisy
- 3) Zák. č. 239/2000 Sb. o Integrovaném záchranném systému a další související předpisy
- 4) Zák. č. 328/2001 Sb. o některých podrobnostech integrovaného záchranného systému, ve znění vyhlášky 429/2003 Sb.
- 5) Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru)
- 6) Zákon o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru): zák. č. *Zákony pro lidi* [online]. Praha, 2015, 11. listopadu 2015 [cit. 2021-11-08]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2015-320>

13. Použité zkratky

- 1) **AED** – Automatizovaný externí defibrilátor
- 2) **ČČK** – Český Červený kříž
- 3) **ČR** – Česká republika
- 4) **DIR** – Přímý režim komunikace radiostanic Matra
- 5) **DVI Team** – Disaster Victim Identification team – speciálně vyškolený tým určený k identifikaci obětí
- 6) **FHQ** – First hour quintet – událost primárního významu
- 7) **HZS** – Hasičský záchranný sbor
- 8) **IFAK** – Individual First Aid Kit – taktická osobní lékárnička
- 9) **IMZ** – Instrukčně metodické zaměstnání
- 10) **IOS** – Integrované operační středisko
- 11) **IS** – Informační systém
- 12) **IZS** – Integrovaný záchranný systém
- 13) **KŘPA** – Krajské ředitelství hlavního města Prahy
- 14) **L-10** – Libela 10 = Velitel policie
- 15) **LZS** – Letecká záchranná služba
- 16) **MOP** – Místní oddělení policie
- 17) **MP** – Městská policie
- 18) **MU** – Mimořádná událost
- 19) **NVS** – Nástražný výbušný systém
- 20) **OHS** – Oddělení hlídkové služby
- 21) **PČR** – Policie České republiky
- 22) **PetMedic** – Záchraná veterinární služba
- 23) **PMJ** – Pohotovostní motorizovaná jednotka

- 24) **PNP** – Přednemocniční neodkladná péče
- 25) **PPÚ** – Pohotovostný policajný útvar
- 26) **RDST** – Radiostanice
- 27) **STČ** – Soubor typových činností
- 28) **SPJ** – Speciální pořádková jednotka
- 29) **ÚRN** – Útvar rychlého nasazení
- 30) **VP** – Velitel Policie
- 31) **VRZ** – Výstražné zvukové a rozhlasové zařízení
- 32) **VS** – Vězeňská služba
- 33) **VS** – Velitel směny
- 34) **VZ** – Velitel zásahu
- 35) **ZZS** – Zdravotnická záchranná služba

14. Seznam příloh:

Příloha č. 1: Vozidlo VP se zeleným označením velitelského vozidla

Příloha č. 2: Vozidlo VP na místě požáru

Příloha č. 3: Velitelská vesta VP PMJ Praha

Příloha č. 4: Velitelská vesta VP PMJ Nitra

Příloha č. 5: Společný zákrok složek IZS

Příloha č. 6: Velitelská vozidla základních složek IZS

Příloha č. 7: Velitelská vozidla základních složek IZS (2)

Příloha č. 8: Velitelé složek IZS při společném zákroku

Níže umístěné fotografické přílohy byly získány z kanceláře VP, kdy má autor diplomové práce povolení je užít pro tuto práci.

15. Přílohy

Příloha č. 1:

Vozidlo VP (Zdroj: kancelář VP PMJ)

Příloha č. 2:

Vozidlo VP na místě požáru (Zdroj: kancelář VP PMJ)

Příloha č. 3:

Velitelská vesta VP PMJ Praha (Zdroj: kancelář VP PMJ)

Příloha č. 4:

Velitelská vesta VP PMJ Nitra (Zdroj: kancelář VP PMJ)

Příloha č. 3:

Součinnostní cvičení složek IZS – Muzeum (Zdroj: kancelář VP PMJ)

Příloha č. 4

Velitelská vozidla Velitele policie, Inspektora, Velitele hasičů (Zdroj: kancelář VP PMJ)

Příloha č. 5:

Velitelská vozidla VP, Inspektora, HZS (Zdroj: kancelář VP PMJ)

Příloha č. 6:

Velitelé složek VP, HZS, ZZS (Zdroj: kancelář VP PMJ)